Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 129 (8869). ● 2 июль, 1986 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ВАРШАВА ИШЧИЛАРИ БИЛАН САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

ВАРШАВА, 1 июль. (ТАСС махсус мухбирлари). ПБИП X съезди ишида иштирок этаётган КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгаши Раиси В. Ярузельский билан биргаликда Польша пойтахтидаги энг йирик замонавий корхоналардан бири — К. Сверчевский номли аниқ ўлчов аппаратлари заводига борди. Бу корхона Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг узоқ муддатга мўлжалланган икки томонлама иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлиги негизида ва социалистик ҳамдўстлик давлатларининг асримиз охиригача мўлжаллаб тузилган илмий техникавий тараққиёт комплекс программасида ишлаб чиқариш кооператив алоқаларини чуқурлаштиришда актив иштирок этмоқда.

Меҳнат коллективи иккала партия раҳбарларини шоду хуррамлик билан кутиб олди. Завод дарвозаси олдида уларни ПБИП Варшава комитетининг, завод дирекцияси, партия комитети ва жамоат ташкилотларининг вакиллари табрикладилар.

М. С. Горбачев ва В. Ярузельский заводга номи қўйилган таниқли ҳарбий арбоб К. Сверчевский ҳайкали пойига гуллар қўйдилар. Корхонанинг партия-хўжалик активлари билан учрашув бўлиб ўтди. Заводнинг бош директори, бошқа раҳбарлари коллективнинг меҳнат фаолияти, партия комитети ва жамоат ташкилотларининг иши тўғрисида сўзлаб бердилар. Бу машҳур коллектив металл қирқиш асбоблари ва ўлчов приборлари тайёрламоқда. Шу беш йилликда корхона ишлаб чиқаришини модернизация қилиш, тайёрланаётган маҳсулотлар турини батамом янгилаш, ишлаб чиқаришни кенг кўламда автоматлаштириш ва механизациялаш режалаштирилган.

Заводнинг совет корхоналари билан ҳамкорлиги самарали ривожланиб бормоқда. Ўтган йили бу корхонанинг Совет Иттифоқига экспорти 90 миллион злотийдан ҳам ортиб кетди. Партия анжумани шарафига социалистик мусобақада қатнашган коллектив ишлаб чиқариш фаолиятининг янги марраларига чиқди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Варшавадаги корхона ва Москвадаги «Калибр» заводи ўртасидаги самарали ҳамкорлик тўғрисида ҳикоя қилувчи кўргазмани кўздан кечирдилар. Қарийб чорак асрдан бери бу корхоналар ишлаб чиқариш соҳасида яқиндан ҳамкорлик қилмоқдалар. Яқинда бу турдош корхоналарнинг шу беш йилликдаги ҳамкорлик планига имзо чекилди. Бу планга кўра электрон — ўлчов ускуналарининг янги авлодини биргаликда ишлаб чиқишга киришиш мўлжалланган. «Калибр» тажрибасига эргашиб Варшавадаги корхонада бригада пудрати жорий этилди. 11 шундай бригада ҳозир янгичасига ишламоқда. Янги методнинг жорий этилиши туфайли меҳнат унумдорлиги 20 процентдан кўпроқ ортди. Кўпгина бригадалар КПСС XXVII съезди ва ПБИПнинг X съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишладилар. М. С. Горбачев, В. Ярузельский, КПСС делегациясининг аъзолари завод цехларида бўлиб, ишчилар билан самимий суҳбатлашдилар.

Корхонада 35 йилдан кўпроқ ишлаётган ўлчов асбоблари цехи силлиқловчиси Я. Швибяк билан суҳбатда КПСС делегациясининг бошлиғи корхона ишчиларининг меҳнат ва турмуш шароитлари билан қизиқди. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ишчи С. Вишневский билан суҳбати меҳнат унумдорлигини ошириш масалаларига тааллуқли бўлди. Бригадир В. Матвейчук корхонада совет ишчиларининг ибрати асосида бригада пудрати кенг жорий этилаётгани ҳақида гапириб берди.

М. С. Горбачев тажрибали ишчи И. Станьчак тайёрлаётган маҳсулотни кўздан кечириб унинг аъло сифатини таъкидлаб ўтди. И. Станьчак билан суҳбат чоғида у ҳозирги ишчи илгариги ишчи эмаслигини қайд этиб ўтди. Ҳозирги ишчи — юқори маълумотли, малакали кишидир. Унга кўпроқ ишониш, унинг фикрига қулоқ солиш керак.

Цехларни айланиб чиқишганидан кейин ишчи Е. Афанасиев коллектив номидан КПСС делегацияси бошлиғига аниқ ўлчов асбоблари намуналари тўпламини совға қилди.

Польша-Совет дўстлиги митинги бўлди. Бу митинг Польша-Совет дўстлигининг ҳаяжонлантирувчи намойишига айланиб кетди. Митингда завод партия-хўжалик активларининг, шунингдек революцион ва меҳнат анъаналари билан машҳур бўлган Варшавадаги Воля райони меҳнат коллективларининг неча юзлаб вакиллари иштирок этдилар.

Завод партия комитетининг секретари Е. Каня митингни очиб, иккала партия раҳбарларини, КПСС делегацияси аъзоларини чин кўнгилдан табриклади. У Польша коммунистлари, ПХРнинг ишчилар синфи бундан буён ҳам Совет Иттифоқи билан қардошлик ва дўстликни, ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлайдилар, деб таъкидлаб ўтди.

Ишчи С. Потоцкий ўз нутқида СССР ва ПХР ўртасидаги самарали ҳамкорликнинг яхши анъаналарини қайд қилиб ўтди. Корхонамизнинг «Калибр» заводи билан ҳамиша кенгайиб бораётган алоқалари ана шу ҳамкорликнинг ёрқин тимсолидир. Ёш бригадир А. Сконецкая Польша ёшлари Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсатини ва амалий ташаббусларини актив қўллаб-қувватлаётганликларини уқтириб ўтди. Биз ҳам совет ёшлари каби тинчликда яшаш ва ишлашни истаймиз, деди у.

ПБИП Варшава комитетининг биринчи секретари Я. Кубасевич ва завод ишчиси В. Блажеевский М. С. Горбачевга Варшаванинг эсдалик медалини топширдилар.

М. С. Горбачев нутқи самимият билан кутиб олиниб, катта диққат-эътибор билан тингланди, қайта-қайта узоқ давом этган қарсаклар билан бўлиниб турди.

М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Самимий кутиб олганлигингиз учун катта раҳмат.

Мана шундай дўстона вазиятда сизларга, барча варшаваликларга, Польшанинг ишчилар синфи ва меҳнаткаш халқига мамлакатимиз меҳнаткашларидан, совет халқидан қизғин салом топшириш менга айниқса қувончлидир.

Сизларнинг ишларингиз қандай бораётганлигини ўз кўзимиз билан кўриш, поляк ишчилар синфи нималар билан банд эканлигини ҳис қилиш делегациямизга мароқли ва фойдали бўлди. Мамлакат проблемалари меҳнат коллективининг ҳаётида қандай акс этаётганлигини билишни ҳам истардик.

Афсуски, сизлар билан танишув қисқа бўлди, суҳбатлар йўл-йўлакай ўтказилди, деса бўлади. Лекин бизнинг умумий таассуротимиз тўғрисида гапирадиган бўлсак, шубҳасиз, у жуда ёқимлидир. Сверчевский номли завод — илғор корхона эканлиги, бу ерда техника тараққиётининг қадрига етадиган, ўз ишига ҳалол муносабатда бўлаётган, фикр юритувчи ва малакали кишилар ишлашаётганлиги кўриниб турибди.

Бу — яхши жиҳатлар тўғрисидаги гаплар. Ўз камчиликларингизни эса сизлар бошқа ҳар қандай кишига қараганда яхшироқ биласизлар. Улардан халос бўлиш учун ҳаракат қилаяпсиз, албатта. Белгиланган режаларни рўёбга чиқаришингизни, завод шарафини юқори кўтаришингизни астойдил тилаймиз. Шундай ҳам заводингизнинг шуҳрати баланд. Бироқ, бир жойда туравериш, шуҳратга маҳлиё бўлавериш ярамайди. Кимки, тўхтаб қолса, эртами ёки кечми инқирозга учраш хавфи остида қолади.

Биз Польша Бирлашган ишчи партияси X съездининг ишида қатнашиб, поляк коммунистлари истиқболга комил-ишонч билан назар ташлашаётганлигига қаноат ҳосил қила олдик. ПБИП Марказий Комитетининг ўртоқ В. Ярузельский қилган докладида, партия программасининг лойиҳасида халқ ҳокимияти йиллари мобайнида вужудга келтирилган йирик ишлаб чиқариш ва фан-техника потенциалидан самарали фойдаланиш йўллари белгиланган. Сизларда проблемалар, анча мураккаб проблемалар ҳали кўп, албатта. Худди мана шулар ҳақида съездда рўйирост, очиқ-ойдин гаплашиб олинмоқда. Бу гапларни эшитганингда ғоят мамнун бўласан, киши. Ўз кучларига ишонган кишиларгина ҳал этилмаган проблемалар ҳақида шундай гапиришлари мумкин.

Аминмизки, қийин давр бартараф этилади, поляк ишчилар синфи, поляк халқи ўз ватанини иқтисодий ва социал тараққиётнинг янги марраларига кўтара олади лар! Азиз ўртоқлар, биз сизларга астойдил шундай қилишингизни тилаймиз!

Мамлакатларимизнинг мақсади битта, турли шароит ва миқёсларга қарамай бизнинг ривожланиш стратегиямиз муштаракдир. Социал-иқтисодий ривожланиш, фан-техника революцияси ютуқларини эгаллаш, халқларимиз дадил танлаб олган социалистик тузум имкониятларини мумкин қадар кўпроқ намоён этиш мана шу стратегиянинг моҳиятидир. Биз КПСС XXVII съездида ўз олдимизга мана шундай вазифани қўйдик. Барча қардош партияларнинг муддаолари ҳам мана шундай деб айтиш мумкин.

(Давоми 2-бетда).

ДЎСТОНА СУҲБАТ

1 июль куни Варшавада КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси В. Ярузельский билан учрашди.

М. С. Горбачев В. Ярузельскийни Польша Бирлашган ишчи партиясининг X съезди иши муваффақиятли бошланганлиги билан самимий табриклади ва поляк коммунистлари олий анжуманининг қарорлари ПБИПнинг жанговарлик қобилиятини ва жамиятдаги обрў-эътиборини янада мустаҳкамлашга, Польшанинг социал ва иқтисодий жиҳатдан муваффақиятли ривожланишига, СССР билан ПХР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ишонч билдирди.

В. Ярузельский КПСС-нинг мўътабар делегацияси съезд ишида қатнашаётганлиги иккала партия ва халқ ўртасида вужудга келган муносабатларнинг қардошлик характерини, Совет — Польша иттифоқининг мустаҳкамлигини акс эттирди, деб таъкидлади. У партия тарихида биринчи программани қабул қилар экан, танглик даври оқибатларини узил-кесил бартараф этиш, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида мамлакатнинг янги марраларга силжиши йўлларини белгилаб берадиган ПБИП X съездининг жуда муҳим характерини уқтириб ўтди.

Иккала партиянинг раҳбарлари Совет — Польша ҳамкорлиги қандай давом этаётганлиги ва унинг натижалари тўғрисида фикрлашиб олдилар. Социалистик интернационализм, тенг ҳуқуқлилик ва ўртоқларча ўзаро ёрдам принципларига асосланган Совет — Польша дўстлиги замон синовидан тўла-тўкис ўтганлиги мамнуният билан қайд этилди. Фашизмга қарши, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун биргаликдаги курашда шу дўстликнинг негизларини яратган, урушдан кейинги йилларда қўлни-қўлга бериб янги ҳаёт қурган иккала мамлакат коммунистларининг кекса авлодлари улар қолдирган бебаҳо мерос сақлаб қолинишига ва мустаҳкамланишига ишончлари комил бўлаверсин.

Иқтисодий ҳамкорлик масалаларини кўриб чиқиш пайтида СССР билан ПХР ҳукуматлари, план органлари, министрликлари ва идоралари кейинги вақтларда машинасозликдаги ва ишлаб чиқаришнинг бошқа бир қанча муҳим тармоқларидаги кооперация ва ихтисослашувни чуқурлаштириш манфаатларини кўзлаб катта иш қилганликлари қайд этилди. Шу беш йилликда иқтисодий ҳамкорликнинг умумий ҳажми анча ортади, бунинг иккала мамлакат халқ хўжалиги учун келтирадиган самараси ҳам шунга мувофиқ равишда кўпаяди.

Шу билан бирга ҳали бу соҳа замиридаги имкониятлардан фойдаланиш борасида келгусида катта иш қилиниши керак. Аввало социалистик иқтисодий интеграциянинг янада юқори формаларига — корхоналар ва бирлашмалар ўртасида бевосита ўзаро фойдали алоқалар ўрнатишга, биргаликдаги фирмалар, илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик коллективларини тузишга ўтиш масаласи кун тартибида турибди. М. С. Горбачев билан В. Ярузельский бу соҳадаги бир қанча конкрет таклифларни кўриб чиқиб, шу таклифларни амалга ошириш ҳақида давлат органларига топшириқ бериш ва бу муҳим ишни партия контроли остига олиш ҳақида шартлашиб олдилар.

Қардош мамлакатлар социалистик ижтимоий тузумнинг ижодий имкониятини иложи борича тўлиқроқ намоён этишга интилаётган ҳозирги шароитда иқтисодий, социал ва сиёсий ривожланиш тажрибасини мунтазам баҳам кўриш алоҳида аҳамият касб этишини суҳбат қатнашчилари таъкидлаб ўтишди. Партия ва давлат алоқаларини, идеология соҳасидаги ҳамкорликни, маданият бойликларини баҳам кўришни, одамлар ўртасидаги бевосита мулоқотни ҳар томонлама кенгайтириш, оммавий ахборот воситалари қардош халқларни бир-бирининг ишлари ва проблемалари билан батафсилроқ таништиришлари учун шароит яратиш муҳимдир.

Суҳбат чоғида ҳозирги халқаро вазиятга катта эътибор берилди. Жаҳон тараққиётининг ҳозирги даврига ва тенденцияларига КПСС XXVII съезди ва ПБИП X съезди материалларида берилган принципиал баҳолар бир-бирига мувофиқлиги таъкидланди.

Ҳозирги пайтда Европа ва жаҳон сиёсатида энг ҳал қилувчи ва масъулиятли босқичлардан бири бошланмоқда. Совет Иттифоқи, Польшанинг ва Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа социалистик давлатларнинг ядровий, химиявий ва оддий қуроллар бутун комплекси хусусидаги таклифлари ҳарбий аслаҳаларни кўпайтиришни тўхтатиш, воқеаларнинг ривожини тинчлик, хавфсизлик ва халқаро ҳамкорлик сари тубдан буриб юбориш учун реал имконият яратади. Бу таклифларнинг амалга оширилишидан нақадар катта манфаат кўрилса, башарти, уларни амалга оширишга муваффақ бўлинмаган тақдирда кўриладиган талафотлар ҳам шу қадар катта бўлади. Халқлар олдидаги ўз масъулиятини ҳақиқатан ҳам англайдиган барча сиёсий арбоблар ва оқимларнинг бурчи инсониятнинг XXI асрга, келажакка ишонч билан қадам қўйиши учун имкони бўлган ҳамма ишни қилишдан иборат.

Суҳбат қатнашчилари бошқа ҳамма қардош партиялар билан, халқаро кескинлик кучайишига қарши, қуролсизланиш сари реал қадамлар қўйиш учун ҳаракат қилаётган сиёсий ташкилотлар ва оммавий ҳаракатлар билан биргаликда актив баҳамжиҳат иш кўришга КПСС билан ПБИП азму қарор берганлигини изҳор этдилар.

Учрашув чуқур ҳамжиҳатлик, самимийлик ва дўстлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

М. С. Горбачев Москвага қайтиб келди

ВАРШАВА, 1 июль. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партиясининг X съездидаги КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бугун Варшавадан Москвага жўнаб кетди.

Пойтахт аэропортида М. С. Горбачевни ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат кенгашининг раиси В. Ярузельский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари З. Месснер, Ю. Чирек, партия ва Польша давлатининг бошқа раҳбар арбоблари кузатиб қолдилар.

Аэропортда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев ва ПБИП X съездидаги КПСС делегациясининг бошқа аъзолари ҳам бор эдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги элчиси В. Наторф бор эди.

Болалар М. С. Горбачевга гулдасталар тақдим этишди.

* * *

Москвадаги Внуково аэродромида М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар П. Н. Демичев, В. И. Долгих, С. Л. Соколов, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, В. П. Никонов, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси И. В. Капитонов, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили А. Пшигоньски бор эди.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

30 июнь куни КПСС Марказий Комитетида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари секретарларининг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари раислари ўринбосарларининг, маориф ва ҳунар-техника таълими органлари, бир қанча министрлик ва идоралар, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети раҳбарларининг, ўқитувчилар ва олимларнинг кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари М. В. Зимянин, Г. П. Разумовский, КПСС Марказий Комитетининг ва СССР Министрлар Советининг масъул ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш, КПСС XXVII съездининг халқ маорифи соҳасидаги қарорларини бажариш масалалари муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев кенгашни кириш нутқи сўзлаб очди. Ўрта ва олий таълимни ўзгартиришнинг бутун концепцияси партиянинг программавий мақсадига — социализмни планли равишда ва ҳар томонлама такомиллаштириш, совет жамиятини коммунизм сари янада олға силжитиш мақсадига бўйсундирилган. Мактаб — мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг энг муҳим омилидир.

Мамлакатнинг кўпгина районларида мактаб ислоҳотини амалда рўёбга чиқариш тажрибаси орттирилган. Ўқувчиларнинг унумли меҳнатини ташкил этиш соҳасида жуда сезиларли натижалар бор. Шу билан бирга, партия XXVII съездида М. С. Горбачев уқтириб ўтганидек, ислоҳотда кўзда тутилган тадбирларни рўёбга чиқариш суръатлари ва теранлиги ҳозирча бизни қаноатлантира олмайди. Бундан ҳамма: халқ маорифи органлари, партия комитетлари, советлар, комсомол, касаба союзлари, тармоқ министрликлари ва идоралари, базавий корхоналар хулоса чиқариб олишлари керак.

Жойлардаги ишларнинг аҳволини ўрганишдан маълум бўлишича, ўқитувчидан, ишлаб чиқариш таълими мастеридан тортиб министргача — ҳамма бўғинларда маориф ва ҳунар-техника таълими ходимларининг иш услуби ва методлари суст қайта қурилаётганлиги учун ислоҳот секинлик билан амалга оширилмоқда. Марказий ва республика Маориф министрликлари ҳамда ҳунар-техника давлат комитетлари, уларнинг маҳаллий органлари ишида қолоқлик ва бюрократизм ўзини сездириб турибди, педагогларнинг коллективларига камдан-кам конкрет ёрдам берилмоқда. Кўпгина мактабларда ва ҳунар-техника билим юртларида ҳар бир ишни қилиш учун юқоридан кўрсатма кутиш одатига барҳам берилмаган, ислоҳот қоидаларини амалга оширишда ташаббус ва қатъият кўрсатилмаяпти.

Таълим-тарбия жараёнининг ҳамма соҳаларини тубдан янгилаш учун чинакам ижодий куч-ғайрат ва муносиб равишда кўлам бўлиши керак. Жамият ўзининг бўлажак гражданлари чуқур ва мустаҳкам билимга эга бўлишларидан, ҳақиқий совет ватанпарварлари сифатида тарбияланишларидан астойдил манфаатдордир. Ўқувчиларнинг илм олиш, меҳнат қилиш ва жамоат фаолиятининг ғоявий-ахлоқий йўналишини кучайтириш керак. Уларни марксча-ленинча дунёқараш руҳида, рўй бераётган воқеаларга баҳо беришга синфий ёндашиш руҳида тарбиялаш бутун таълим-тарбия ишининг ўзаги бўлиши керак.

Демократияни янада чуқурлаштириш совет жамияти тараққиётининг ҳозирги босқичига хос бўлган энг муҳим белгидир. Турмушимизнинг ҳамма соҳаларини ўз ичига олган бу жараён мактабни ҳам четлаб ўта олмайди. Педагоглар коллективларининг, педагогика кенгашларининг ҳуқуқларини амалда кенгайтириш, уларнинг мактаб турмуши ҳамма соҳаларига таъсирини доимо кучайтириш, ота-оналар жамоатчилигининг ташаббусини ривожлантириш лозим. Ўқувчиларнинг ўзлари ҳам мактабни қайта қуришда фаол қатнашишлари, ўзларини актив намоён эта олишлари учун шароит яратиш керак.

Е. К. Лигачев ўқитувчининг ижодий потенциалини шакллантириш масаласини алоҳида бўрттириб кўрсатди. Мактабдаги ижод — ҳар бир шахснинг ўзига хос бўлган алоҳида ва айни вақтда жамоат соҳасида совет мактабининг энг яхши анъаналарига, илм-фан ютуқларига, теварак-атрофдаги турмушнинг бутун бойлигига таянмай туриб ҳақиқий ижодкорлик бўлиши мумкин эмас. Ижодий изланиш бўлмаса, мактабда жонли ҳаёт бўлмайди. Халқ маорифи органлари, партия комитетлари ишнинг бу жиҳатига катта эътибор бермаётганликлари ташвишга солмаслиги мумкин эмас. Педагогик меҳнати усталарини матбуотда, телевидение ва радио орқали кенг ва чуқур пропаганда қилиш лозим. Марказий Комитетнинг июнь Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, изланувчан, ижодкор кишилар қийин аҳволга тушиб қолмасликлари, муваффақиятсизликка учрамасликлари учун ғамхўрлик қилиш керак. Педагогика маорифини тезроқ қайта қуриш, педагогика олий ўқув юртларининг обрў-эътиборини ошириш, уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш, энг қобилиятли ёшларни танлаб олишни яхшилаш лозим.

Мактабга диққат-эътибор билан қарашда бурилиш бошланган бўлишига қарамай, СССР Ўрмон, Целлюлоза ва Қоғоз саноати министрлигида, СССР Қурилиш министрлигида, Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машинасозлиги министрлигида, бошқа бир қанча тармоқ министрликлари ва идораларида, корхоналар, ташкилотларда ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни бажаришга ҳали ҳам расмиятчилик билан қаралмоқда. Мактабларнинг, ҳунар-техника билим юртларининг, мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларининг моддий базасини мустаҳкамлашда, унумли меҳнат учун ўқувчиларга иш жойлари ҳосил қилиб беришда самарали ёрдам кўрсатмаяптилар. Арманистон, Латвия, Туркманистон, Тожикистонда, Пермь, Астрахан ва бошқа баъзи областларда, ўлкалар ва республикаларда маориф ва ҳунар-техника таълими объектларини қуриш планлари муттасил бажарилмай қолмоқда. Бу соҳадаги аҳволни қатъиян тузатиш керак. Партиянинг «Мактаб — умумхалқ, умумпартия ишидир» деган ленинча кўрсатмаси ҳамма жойдаги амалий ишларда рўёбга чиқарилиши керак.

Партия комитетлари, айниқса район партия комитетлари, деб таъкидлади Е. К. Лигачев, ислоҳотнинг энг муҳим бўғинларини кундалик контрол остига олишлари, бутун диққат-эътиборни халқ маорифини педагог ва раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлашга, ўқув юртларининг бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигини оширишга қаратишлари зарур. Ўқув юртлари тармоқларини ривожлантириш, умумий ўрта таълимни амалга ошириш, ўқувчиларнинг меҳнат тайёргарлигини яхшилаш учун масъул бўлган маҳаллий Советлар кўпроқ ташаббус кўрсатишлари лозим.

Кенгашда СССР Маориф министри С. Г. Шчербаков, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси А. П. Думачев докладлар қилишди.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари диққатига

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессияси шу йил 4 июль куни эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессияга келаётган депутатлари 3 июль куни эрталаб соат 10 дан 19 гача Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносида рўйхатга олинадилар.

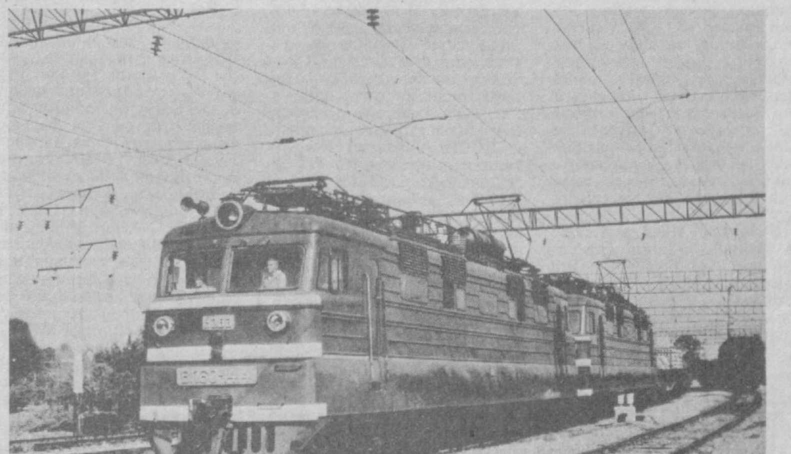

ЯНГИ ЛИНИЯДА ЭЛЕКТРОВОЗЛАР ҚАТНАЙ БОШЛАДИ

● ШУМИЛОВ ва Чингелди станциялари оралиғидаги 67 километрлик темирйўл участкаси электрлаштирилди ва бу маршрутда юк ташийдиган электровозлар қатнови йўлга қўйилди. Суратларда: электровоз машинисти Александр Курбатов; Шумилов станциясидан жўнаётган электровоз.

Р. Шамсутдинов фотолари.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

(Боши 1-бетда).

Муҳокамада Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, КПСС Горький область комитетининг биринчи секретари Ю. Н. Христораднов, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Ивашко, Куйбишев шаҳридаги 25-мактаб ўқитувчиси СССР халқ ўқитувчиси Е. А. Аршлутова, Молдавия ССР Министрлар Советининг Раиси И. П. Калин, «В. И. Ленин номли Челябинск трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Н. Р. Ложченко, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари З. К. Камалиденов, Озарбайжон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси Г. И. Исаев, Томск область халқ маорифи бўлимининг мудири З. Г. Барашева, Минск педагогика институтининг ректори А. Т. Короткевич, КПСС Красноярск ўлка комитетининг секретари Н. П. Силкова қатнашдилар.

Докладларда ва нутқларда ислоҳотни амалга ошириш соҳасидаги конкрет тажриба таҳлил этилди. Шу билан бирга бу соҳада қилинган ишлардан, уни ташкил этишдаги мавжуд камчиликлардан қаноатланмаслик изҳор этилди. Кенгаш қатнашчилари ўзларининг диққат-эътиборларини мактаб ислоҳотини бундан буён рўёбга чиқаришнинг амалий тадбирлари ва йўлларини кўриб чиқишга қаратдилар.

Ҳозирча асосий мақсадга — мактабларнинг ва ҳунар-техника билим юртларининг таълим-тарбия фаолиятини ташкил этишда ва унинг мазмунида, ўқувчиларнинг билим савиясида тузукроқ силжишга эришилмаганлиги таъкидлаб ўтилди. Кенгаш қатнашчилари кўпгина педагоглар коллективларида ҳамон хотиржамлик, бепарволик, янгиликни сезмаслик кайфияти барҳам топмаганлиги ҳақида гапирдилар.

Нотиқлар ўқувчиларнинг мажбурий унумли меҳнатини ташкил этишдаги қийинчиликларга эътиборни қаратдилар. Базавий корхоналарнинг бу ишдаги ролини кучайтириш, мавжуд имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланиш лозим. «В. И. Ленин номли Челябинск трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг, В. И. Ленин номли Днепр машинасозлик заводининг, Нижний Тагиль металлургия комбинатининг тажрибаси диққатга сазовордир.

Ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг касб-кор тайёргарлиги даражасини ошириш, уни фан-техника тараққиёти талаблари билан мувофиқ ҳолга келтириш тўғрисидаги масала ўткир қилиб қўйилди. СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети министрликлар ва идоралар билан биргаликда ишлаб чиқариш таълими мазмунини, барча касбларга оид ўқув программаларини қайта кўриб чиқишни ниҳоясига етказиши, ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикасини яхшилаши, техника ва технология ривожининг янги йўналишлари бўйича ишчилар тайёрлашни таъминлаши лозим. Касб-кор танлашда ўқувчиларга ёрдам бериш, мактабларни битириб чиқувчиларни тақсимлаш соҳасидаги ишни ҳам қатъият билан қайта қуриш зарур.

Болаларни 6 ёшда ўқитишга ўтишни ташкил этишга кўп эътибор берилди. Бир қанча ҳолларда шошма-шошарликка йўл қўйилаётганлиги, зарур педагогика ва медицина талабларига риоя этмай ҳамда тегишли шароитларни яратмай туриб олти ёшлилар синфлари очилаётганлиги ҳақида ташвишланиб гапирилди. Бундай ҳолларга йўл қўйиш ярамайди.

Кенгашда бутун социал-маданий соҳанинг жуда муҳим таркибий қисми бўлмиш халқ маорифининг моддий базасини мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақида гапирилди. Ўтган йилларда бу ишда анчагина орқада қолишга йўл қўйилганлиги уқтириб ўтилди. Бу қолоқлик мактабгача тарбия муассасаларининг, куни узайтирилган группаларнинг тармоғини ривожлантиришга, бутун таълим-тарбия жараёнини ташкил этишга салбий таъсир ўтказмоқда.

12-беш йилликда маориф объектлари капитал қурилишига анча кўп маблағ ажратилганини эътиборга олиб, СССР Госстройи, СССР Маориф министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети, тармоқ министрликлари ва идоралари, маҳаллий совет ва хўжалик органлари бу ишга раҳбарликни тубдан яхшилашлари, болалар боғчалари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, мактабдан ташқари муассасалар, педагогика ўқув юртлари ва ўқитувчилар малакасини ошириш институтларини ишга тушириш учун ажратилган маблағларни ўзлаштириш ҳамда белгиланган планларни бажариш соҳасидаги масъулиятни оширишлари лозим. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари бу объектларни қуришга колхоз ва совхозларни, саноат корхоналарини янада активроқ жалб этишлари, студентларнинг қурилиш отрядларидан, мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг меҳнат бирлашмаларидан кенг фойдаланишлари керак. Маориф муассасалари учун машқ-ҳисоблаш техникаси комплектларини ишлаб чиқиш ва уларни кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил этиш топшириқларини бажараётган электрон саноати министрлиги, радио саноати министрлигининг корхоналари ўз ишини активлаштиришлари лозим.

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорлари руҳида мактабнинг бошқа зарур масалаларини, ўқитувчилар ҳақидаги ғамхўрликни кучайтириш, миллий мактабларда рус тилини ўрганишни такомиллаштириш учун шароит яратиш, мактабгача тарбия ва мактабдан ташқари тарбия муассасалари ишининг мазмунини яхшилаш, мактабларнинг ва ҳунар-техника билим юртларининг техника таъминоти сингари масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

Сўзга чиққан кишилар оммавий ахборот воситалари ислоҳот давомида таълим ва тарбиянинг характери, ташкил этилиши ва мазмунида рўй бераётган ўзгаришларнинг миқёси ва теранлигини чуқур ва яққол очиб беришлари, педагоглар коллективларининг, базавий корхоналарнинг, шаҳарлар ва районларнинг илғор тажрибасини қарор топтиришлари зарурлигини таъкидладилар. Мактабни мустаҳкамлашга, ислоҳот ғоялари руҳида совет ўқитувчисининг обрў-эътиборини кўтаришга кўмаклашсинлар.

КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин партия XXVII съезди ҳужжатларининг мактаб ислоҳоти ғоялари янада ривожлантирилган қоидаларини таҳлил этиб берди. У ислоҳотнинг энг асосий талаблари қандай бажарилаётганига ва шу жараённинг камчиликларига батафсил тўхталди. У ўз нутқида ислоҳотни амалга ошириш чоғидаги қолоқликнинг асосий сабаби ишни ташкил этиш замирида яшириниб ётганини уқтириб ўтди. Бу иш етарли равишда собитқадамлик, қатъият билан, конкрет равишда олиб борилмаяпти. Партия комитетлари, халқ маорифи органлари, ҳар бир ташкилот ва ходим, ҳар бир педагоглар коллективи ва ҳар бир ўқитувчи ислоҳот йўл-йўриқлари ва ғояларини ўз вақтида, сўзсиз бажариш учун юксак масъулият вазиятини лозим даражада вужудга келтира олмадилар.

Маориф министрликлари, ҳунар-техника таълими давлат комитетлари, уларнинг илмий педагогика муассасалари ҳозирча таълимнинг мазмунини такомиллаштириш юзасидан самарали системани яратганлари йўқ. Программалар ва дарсликлар йўл қўйиб бўлмайдиган даражада суст, жуда кечикиб ишлаб чиқилмоқда ва баъзан уларнинг сифати зарур даражада яхшиланмаяпти.

Маориф министрликлари, СССР Педагогика фанлари академияси ўз ишларини қатъиян қайта қуришлари, таълимнинг мазмунини турмуш талабларига мувофиқ ҳолга келтиришнинг янада мукаммал системасини яратишлари, ўқитувчиларнинг, илмий педагогика жамоатчилигининг яхши экспериментал ишларига, уларнинг фикри ва тажрибасига кенг таянишлари керак.

Ўқувчиларни мустаҳкам ва чуқур билимлар билан қуроллантириш методларини такомиллаштириш, уларнинг билимга бўлган қизиқишларини ривожлантириш, уларда коммунистик дунёқарашни шакллантириш, социалистик Ватанга астойдил садоқат руҳида тарбиялаш масалалари алоҳида эътиборга сазовордир. Совет мактаби орттирган ва тажрибада синаб кўрган жамики яхши усуллардан ижодий фойдаланиш, ўқув жараёнини таълим беришнинг самаралироқ, илғор усуллари билан бойитиш зарур. Энг яхши педагогларнинг тажрибасини умумлаштириш ва оммалаштиришда қатъий силжиш қилиш, бу ишнинг илмий даражасини ошириш, матбуот, радио, телевидениенинг имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш лозим.

М. В. Зимянин маориф ва ҳунар-техника таълими органларининг, партия комитетларининг педагог кадрларни тарбиялаш, уларнинг профессионал савиясини ошириш соҳасидаги ишини тубдан яхшилаш зарурлигига эътиборни қаратди.

Ёшлар ўртасидаги салбий ҳодисалар, айниқса балоғатга етмаганлар томонидан йўл қўйилаётган ҳуқуқ бузиш ҳоллари ва жиноятлар ташвишлантирмаслиги мумкин эмас. СССР Маориф министрлиги, халқ маорифи органлари, партия комитетлари, комсомол ўқувчиларнинг ўқишдан ташқари вақтдаги фаолиятини ташкил этишга, истиқомат жойида ўсмирлар ўртасидаги тарбиявий ишни яхшилашга жуда жиддий эътибор беришлари лозим.

Ёш авлодни тарбиялаш ишида оиланинг жуда катта тарбиявий имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланиш беҳиқоя муҳимдир. Бунинг учун ота-оналарга доимий педагогика ёрдамини ташкил этиш ҳамда уларнинг ўз фарзандлари таълими ва тарбияси учун бўлган масъулиятини кучайтириш тадбирларини амалга ошириш керак.

Сўзининг охирида М. В. Зимянин ўқитувчиларнинг август конференциялари вазифаларига ва уларнинг партия XXVII съезди қарорларини амалга оширишдаги ролига тўхталиб ўтди.

(ТАСС).

Комсомоллар отряди ҳашарда

Чиноз район комсомол-ёшлари ташаббус билан чиқиб ҳар йили чорвадорларга ем-хашак жамғаришга яқиндан ёрдам беришади.

Бу йил ташкил этилган зарбдор отрядга 80 комсомол-ёш бирлашди. Улар шу кунларда «Янгиобод» совхози адрларида меҳнат қилишмоқда.

Район комсомол комитети инструктори Баҳодир Зиёев бошчилигидаги бу отряд ёшлари ўтган йили 65 тонна хашак жамғаришган эди. Бу йил эса 130 тонна хашак тайёрлашга аҳд қилишган.

«Октябрь» районлараро савдо базаси ишчилари А. Абдураҳмонов, Р. Эшматов, район марказий касалхонаси ҳамширалари Н. Қувончбоева, М. Аҳмедова, машина экскаватор станциясидан А. Соипов, донадорлаштирилган омухта балиқ еми заводидан С. Устинов, район нон ишлаб чиқариш комбинати ишчиси А. Тошматовлар хашак ўримида пешқадамлик қилишяпти.

Улар шу кунгача 40 тоннадан ортиқ хашак тайёрлаб қўйишди.

ВАРШАВА ИШЧИЛАРИ БИЛАН САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

(Боши 1-бетда).

Бизнинг съездимиздан кейин оз вақт — саноқли ойлар ўтди. Лекин мана шу қисқа давр ҳам съездда танлаб олинган йўл бирдан-бир тўғри йўл эканлигини тасдиқламоқда. Бу йўл бутун мамлакатни оёққа турғазди, халқнинг ўз кучларига ишончини оширди.

Биз Марказий Комитетнинг июнь Пленумида қабул қилинган қарорларини амалга ошириш соҳасидаги ишлар қандай бошланганини, бошланғич босқичдаги қийинчиликларни тезроқ бартараф этиш, барча резервларимизни тўла-тўкис ишга солиш учун конкрет нималар қилиш кераклигини кўриб чиқдик. Чуқур қайта қуришга яна ҳам қатъият билан эриша бориш, мавжуд маромни сақлаш керак, деган хулосага келинди.

Пленум коммунистлардан қолоқликка, қотиб қолган қарашларга, эскичасига ишлаш одатига қарши зўр ғайрат билан ҳужум қилишни талаб этди. Ватан тақдири тўғрисидаги, ватанпарварлик ҳақидаги энг чиройли сўзлар жонли иш, собитқадам меҳнат, актив гражданлик позицияси билан мустаҳкамланмаган тақдирда улар сариқ чақага ҳам арзимайди. Ўтмиш хатоларини такрорламаслик, бошқарувнинг бюрократик методларини бартараф этиш муҳимдир. Биз ҳаётнинг демократик принципларини бутун чоралар билан ривожлантириб, социал адолатни яна ҳам изчилроқ қарор топтиравемиз, ўзгалар меҳнати ҳисобига яшашни истовчи кимсаларга қарши қатъий курашаверамиз.

Биз қабул қилган беш йиллик план фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ҳисобига совет экономикасини яна ҳам жўшқинлаштириб юборишга қаратилган. Хўжаликни реконструкция қилиш совет халқининг меҳнат ва турмуш шароитларини анча яхшилаш имконини беради.

Биз социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан қўлни-қўлга бериб боришдек қатъий иродани яна бир бор изҳор этдик. Поляк ўртоқларимиз СССР билан ўзаро манфаатли ҳамкорликка қатъий умид боғлай олишлари мумкин!

Бу ҳақда мен муфассалроқ айтиб ўтмоқчиман. Бизнинг мамлакатларимизда Совет-Польша дўстлигининг миллион-миллион астойдил тарафдорлари бор. Бу дўстлик ҳаётимиз қонуни бўлиб қолди. Зотан бу партияларимиз сиёсати тўғрилиги ва самарали эканлигининг жуда аниқ кўрсаткичидир.

Очиғини айтсак, биз оддий бўлмаган меросни олган эдик. Россия билан Польша ўртасидаги муносабатлар асрлар мобайнида иккала мамлакат ҳукмрон эксплуататор синфларининг кураши билан мураккаблашиб келди. Короллар ва подшолар полякларни русларга, русларни эса полякларга қарши ташлайверишди. Урушлар, зўравонликлар, босқинчиликлар халқларнинг қалбларини заҳарлаб, ўзаро адоват уйғотарди.

Аммо Россия билан Польшанинг энг яхши фарзандлари чоризмга қарши биргаликда курашишни ҳамиша шон-шараф ва виждон иши, деб ҳисоблаб келдилар, ҳам рус, ҳам поляк эксплуататорларига қарши курашни ўз ҳаётининг мазмуни, деб билдилар. Россия меҳнаткашларини озод қилган 1917 йилнинг октябри Польша мустақиллигининг ҳам дебочаси бўлган эди.

Совет ва поляк халқлари фашизмга қарши урушда қўлни-қўлга бериб, буюк жасорат кўрсатдилар. Биз полякларнинг гитлерчилар Германиясини тор-мор этишга қўшган ҳиссасини чуқур ҳурмат қиламиз. Польшанинг ғарбий ва шимолий ерлари унга қайтарилганлиги тарихий адолат иши бўлиб қолди. Совет-Польша жанговар иттифоқи ҳақли равишда социалистик давлатларимиз мустақиллигини ҳимоя қилишнинг, Европада тинчликни сақлаб қолишнинг асосий гарантияларидан биридир.

Империалистлар иқтисодий «жазо чоралари» ва қамал билан социализм асосларига путур етказишга, поляк халқига мумкин қадар оғирроқ зиён етказишга уринган ва Польша учун оғир бўлган даврда дўстлигимизнинг кучи яққол намоён бўлди.

Умуман, Совет-Польша дўстлигининг пойдеври — мустаҳкам. Умумий ўтмишдан чиқариладиган энг муҳим хулоса биз, қўшни халқлар, қардош халқлар бир-биримизнинг манфаатларимизга ҳурмат билан муносабатда бўлишимизни, кенгроқ ва мустаҳкамроқ, баҳамжиҳат ҳаракат қилишимиз кераклигини равшан тушунишдан иборатдир. Таъбир жоиз бўлса, мен дўстлигимизни ерга чуқур илдиз отган дарахтга ўхшатаман. Гарчи, бу дарахт мўл ҳосил бераётган бўлса-да, у иккала халқимизга бундан ҳам кўпроқ мева туҳфа этиши учун уни меҳр билан парвариш қилиш керак.

Ҳозир Совет-Польша дўстлиги муносабатларимизнинг ич-ичига сингиб кетган. Мен ҳис-туйғу, маънавий турмуш соҳасинигина назарда тутаётганим йўқ. Пушкин ва Чайковскийни Польшада, Мицкевич ва Шопенни бизнинг мамлакатимизда билиб, севишлари жуда муҳим, албатта. Зелена Гурада поляк ёшлари йил сайин совет қўшиғи байрамини ўтказаётганликлари, бизда эса поляк ижрочиларини юксак қадрлаётганликлари яхши. Буларнинг ҳаммаси халқларнинг бир-бирларини яхшироқ тушуниб олишларига имкон беради. Маънавий мулоқотсиз чинакам дўстлик бўлмайди.

Лекин ишнинг моддий томони ҳам, экономика соҳасида баҳамжиҳат ҳаракат қилиш ҳам жуда муҳимдир. Бунда ҳам зўр таассурот қолдирадиган натижаларга эришилган.

СССРнинг кўмаги билан поляклар диёрида қад кўтарган объектлар ва корхоналарнинг ўзидагина ҳозир урушдан аввалги Польшадагига қараганда ўн баравар кўп чўян ва етти баравар кўп пўлат қўйилмоқда. СССР билан савдо алоқалари мамлакатингизнинг нефтга бўлган эҳтиёжининг 95 процентини, табиий газга бўлган эҳтиёжининг 100 процентини, пахтага бўлган эҳтиёжининг 75 процентини таъминлаб турибди. Польша саноатининг янги тармоқлари — кемасозлик, авиасозлик, станоксозлик совет техника ҳужжатлари асосида вужудга келди.

Сизларнинг мамлакатингиз билан алоқалар биз учун ҳам жуда муҳим. Шуни айтиш кифояки, Совет Иттифоқи четдан олаётган қурилиш — йўл машиналарининг 40 проценти, сульфат кислота заводлари учун машина-ускуналарнинг амалда 100 проценти Польшада ишлаб чиқарилган. Биз урушдан кейинги вақт мобайнида Польшадан бутун бир флотни — ҳар хил вазифалар учун мўлжалланган 800 тадан кўпроқ денгиз кемасини сотиб олдик.

Мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни бундан буён ҳам кенгайтириш, ишлаб чиқариш ва илмий-техника кооперациясидан кенгроқ фойдаланиш учун катта имкониятлар мавжуд. Ўз-ўзидан равшанки, бунинг учун тегишли шарт-шароитлар бўлиши керак. Олий даражадаги ўртоқларча ҳамжиҳатлик муҳим аҳамиятга эга. Партияларимиз Марказий Комитетлари иккала мамлакатнинг давлат муассасалари ва жамоат ташкилотлари алоқаларини ривожлантириш учун энг кўп даражадаги қулай вазиятни вужудга келтиришга эришиш борасида катта ишларни олиб бормоқдалар.

Аммо пировард натижада барча режалар ва ташаббусларнинг муваффақияти бевосита корхоналарда, қурилишларда, меҳнат коллективларида ҳал бўлади. Баҳамжиҳат ҳаракатимизнинг моддийлашган натижаси шу ерда ва фақат шу ерда намоён бўлади дейиш мумкин.

Шу боисдан ҳам сизларнинг заводингизда совет ишчиларининг ташаббуси билан бунёдга келган бригада пудрати қўлланила бошланганини билиш қувончли бўлди. Бу — меҳнатни ташкил этишнинг социалистик методларидан биридир, бу метод ишчиларга ўзларини корхонанинг эгалари деб ҳис этиш имконини беради. Биз бу нарса меҳнат унумдорлигини жиддий равишда ошириш, иш ҳақини кўпайтириш имконини берганини эшитиб, мамнун бўлдик. Ўз навбатида Москвадаги «Калибр» заводининг ходимлари маҳсулот сифатини ошириш борасида сизларнинг тажрибангиздан ўзлари учун кўпгина фойдали хулоса чиқариб олдилар.

Ҳозир Сверчевский номли ва «Калибр» заводларининг базасида биринчи Совет-Польша илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси тузилмоқда. Бу катта аҳамиятга молик ишдир. Сизлар ҳам, москвалик ҳамкасбларингиз ҳам, бошқалар ҳам ишни сизларга эргашадиган даражада олиб боришингизга умид қиламиз.

Шу нарса ҳаммага маълумки, умумий ишга қанча кўп куч ва маблағ қўшилса, ундан наф ҳам шунчалик кўп олинади. Биз ўртоқ В. Ярузельский, бошқа қардош давлатларнинг раҳбарлари билан биргаликда 2000 йилгача мўлжалланган фан-техника тараққиёти комплекс программасини имзоладик. Шу программа реал воқеликка айланиши учун илғор алоқа формаларини зўр ғайрат билан излаб топиш ва ривожлантириш, шу жумладан корхоналар билан илмий муассасалар ўртасида бевосита ишлаб чиқариш алоқалари ўрнатиш керак. Бу йўлда дадил ва кенг кўламда ҳаракат қилиш лозим. Мен бу ҳақда кеча съездда гапирган эдим, бу ерда ҳам гапиряпман. Чунки ҳозир мамлакатларимиз учун бундан ҳам муҳим, муштарак иш йўқ.

Шуни тўппа-тўғри айтиш керакки, интеграцияга таалluқли баъзи нарсаларда капиталистик мамлакатлар илгарилаб кетишга муваффақ бўлишди. Биз бирон нарсани ўрганишдан ўзимизни четга олган эмасмиз ва четга олаётганимиз ҳам йўқ. Лекин нусха кўчириш, шунчаки ўзлаштириб олиш билан ҳам ўралашиб қолмаймиз. Ғарбдаги интеграция бирмунча заиф давлатларнинг суверенитетини, миллий мустақиллигини кўпинча камситади, унинг иқтисодий самарадорлигига эса кўп жиҳатдан ишчи инсонни эксплуатация қилишни кучайтириш ҳисобига эришилади.

Биз интеграция жараёнларини жадаллаштирар эканмиз ўзимизнинг социалистик йўлимиздан боришимиз, ўз социалистик мақсадларимизни кўришимиз шарт. Будапештда қардош мамлакатларнинг раҳбарлари кўп томонлама ҳамкорликнинг аҳволини муҳокама қилдилар ва ана шу ғоят муҳим ишга доимо зўр эътибор бериб бориш тўғрисида келишиб олдилар. Аминмизки, умумий манфаатдорлик социалистик иқтисодий интеграциянинг бутун жараёнига янги маром ва суръат бахш этадиган қарорларни топиш имконини беради.

Ўртоқлар! Тинчлик сақланиб қолган тақдирдагина бизнинг барча режаларимиз, ташаббусларимиз, орзу-умидларимиз бирон нарсага арзийдиган бўлади. Бошқа бир нарса ҳам тўғри: улар қанчалик тез ва яхшироқ бажарилса халқларимизнинг революцион ғалабалари шунчалик мустаҳкам, ядровий хавф-хатар йўлига солинган ғов ишончлироқ бўлади.

Совет Россияси ўзи мавжуд бўлган дастлабки кунданоқ урушларсиз ва қурол-яроғларсиз дунё учун курашиб келмоқда. Лекин ўша пайтда кўпчилик бундай революцион ғояни хом хаёл, деб ҳисоблаган эди. Сиёсий тафаккур қўпол кучга асосланган ибтидоий қонунлар, ҳарбий куч-қудратга сажда қилиш билан мутлақо бўғиб қўйилган эди.

Вайронагарчилик келтирган биринчи жаҳон уруши билан бошланган тарихнинг даҳшатли садоси ҳам, халқларни беҳисоб азоб-уқубатларга дучор қилган иккинчи жаҳон уруши ҳам Ғарбдаги ҳукмрон синфларга сабоқ бўлмади. Улар қуролланиш пойгасига, биринчи навбатда ядровий қуролланиш пойгасига таянишни давом эттирмоқдалар. Социалистик давлатларнинг қуролсизланишга оид ташаббусларини Ғарб рад этгач, улар учун кучларнинг стратегик мувозанатига эришишдан бошқа чора қолмади.

Ҳозирги пайтда сиёсий уфқда ядро хавфи сояси яққол кўриниб турибди. Жаҳондаги барча кишилар қурол-яроғларнинг кўплиги эндиликда хавфсизлик камайганини билдирмаслигини англашлари муҳимдир. Кенг миқёсдаги ядро уруши оқилона сиёсатнинг натижаси бўла олмайди. Чунки бундай уруш бутун ҳаётга, демакки, ҳар қандай сиёсатга барҳам беради.

Эскича сиёсий тафаккур Европа тақдири учун ҳалокатлидир. Бундай сиёсий қараш Европа ғарбий қисмидаги кўпгина ҳукуматларнинг муҳолифлик йўлини қўллаб-қувватлашдан воз кечишига халақит бермоқда. Аммо ядровий асримизда бу йўл нималарга олиб боришидан кўз юмиш мумкинми? Европа қитъасида химиявий қурол у ёқда турсин, ҳатто оддий қуролни қўлланиш ядро урушига қараганда кам бўлмаган оғир оқибатларга олиб келишини ким билмайди?

Шунинг учун ҳам биз мана шундай қатъият билан ўзаро қуролсизланишни бошлашни таклиф қиляпмиз. Бугунги кунда бу ғоя хом хаёл бўлмай қолди. Энди гап Ғарбдаги мамлакатларнинг ўзларини христиан деб атаётган ва «ўлдирма» деган дин амрини ўз сиёсатининг ҳақиқий мазмуни қилиб олган ҳукуматларида қолди. Биз уларни ҳалокат ёқасида таққа тўхташга даъват этамиз, чунки қуролланиш пойгаси мана шу чегарадан ўтгач, бутунлай назоратдан чиқиб кетиши мумкин.

Милитаризмнинг ўзигина хатарли эмас. У дунёда қаҳр-ғазаб ва зўравонликни оширib, инсон аҳлоқига даҳшатли зарар етказади. Ўт ва қилич эмас, балки тинчлик, ҳамкорлик, бир-бирларининг манфаатларини ўзаро ҳурмат қилиш инсониятни ҳалокатдан қутқариб қолади.

Шу кунларда Варшава Шартномасида қатнашувчи социалистик давлатларнинг овози яна янгради. Ядро портлатишларини тўхтатиш, оммавий қирғин қуролини қисқартириш ва тугатишга оид комплекс тадбирлардан кейин биз Европада оддий қуроллар ва қуролли кучларни қисқартиришнинг конкрет планини таклиф этдик.

АҚШ президенти Р. Рейган яқинда Гласборода нутқ сўзлаб, бирмунча писандалар билан бўлса-да, ядро қуролларини қисқартириш тўғрисида биз ўртага қўйган янги таклифларнинг жиддийлигини эътироф этди. У ҳозирги вақтда бутун дунёда хавфсизлик ва тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган куч-ғайратларда бурилиш пайти бошланиши мумкинлигини айтди ва шу муносабат билан олий даражадаги Совет-Америка учрашуви тўғрисидаги масалани яна ўртага қўйди.

Вашингтондагилар қуролсизланиш проблемаларига жиддийроқ ва масъулиятлироқ ёндашадиган бўлсалар, биз буни фақат табриклаймиз. Жаноб Рейган ҳозирги вақтда фақат гапнинг ўзи етарли эмаслигини тўғри айтди. Женевадан кейин ўтган бутун вақт давомида биз ижобий тадбирлар билан қуролсизланишга интилаётганлигимизни тасдиқлаб, айни фақат гапнинг ўзи етарли эмаслигини такрорлашдан чарчамаяпмиз.

Яқинда мен президентга ишни боши берк кўчадан олиб чиқиш, ниҳоят тоғ-тоғ қурол-яроғларни йўқ қилиб ташлаш тўғрисидаги конкрет таклифлар айтилган мактуб юбордим. Америка маъмурияти бизнинг ташаббусларимизга қўшилиб, учрашув ўтказиш ҳамда Европа ва бутун дунё халқлари умид боғлаётган битимлар ишлаб чиқилишига имконият яратади, деб умид қиламиз.

Социалистик ва капиталистик дунё давлатлари ўзаро тинч-тотув яшашлари мумкингина эмас, зарур ҳамдир. Бошқача оқилона йўл йўқ. Биз тинч-тотув яшашнинг норма ва принципларини халқаро ҳаёт практикасида қарор топтириш йўлларини тинмай излайверамиз.

Социализм бунёдкорлик учун, одамлар ўртасида адолатли муносабатлар ўрнатилиши учун яратилган. Маркс коммунизм озодлик подшолигига тенгдир деб бекорга айтмаган. Социалистик жамиятда низо, муҳолифлик, уруш даркор бўлган кучларга ўрин йўқдир.

Азиз ўртоқлар! КПСС делегацияси сизларнинг ҳузурингизда меҳмон бўлганлигидан хотира сифатида бизнинг Греков номли машҳур студиямизда рассом яратган Кароль Сверчевский портретини сизларга топширмоқчимиз.

Суратда ўзининг бутун ҳаётий жасорати билан интернационализмнинг буюк кучини исботлаган инсон бизга нигоҳ ташлаб турибди. У сизнинг заводингизда ишчи бўлган, унинг отаси ҳам ишчи бўлганини менга айтишди, — у бизнинг мамлакатимизда Совет ҳокимияти ғалабаси учун курашган. У — генерал Вальтер — озод Испанияни қаттиқ туриб ҳимоя қилган кишиларнинг олдинги сафларида бўлган ва ўз ватани учун ҳаётини қурбон қилган. Халқ Польшаси ўзининг бундай фарзандлари билан фахрланишга ҳақлидир.

Ўртоқлар! Бугун мен Москвага қайтиб кетишим керак — ҳеч кечиктириб бўлмайдиган ишлар бор. Биз илгарироқ бу ҳақда ўртоқ Ярузельский билан келишиб олдик.

Делегациямиз бу ерда қолмоқда, мен эса Польша Бирлашган ишчи партиясининг Польша учун, социализм иши учун ғоят муҳим бўлган ўз ишини муваффақиятли туғаллашини тилайман.

Мана шу ёз кунларида ғоят гўзал бўлган меҳмондўст Варшавадан жўнаб кетар эканман, барчангизга ва оилаларингизга хотиржамлик ва бахт-саодат тилайман.

Мен бутун қардош поляк халқига ана шундай астойдил истаклар билдираман.

Яшасин Социалистик Польша ишчилар синфи!

Совет-поляк дўстлиги асрлар оша яшайверсин!

* * *

Шундан сўнг митинг қатнашчилари томонидан қизғин кутиб олинган В. Ярузельский нутқ сўзлади.

* * *

КПСС делегациясининг бошлиғи заводнинг фахрий меҳмонлари китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди:

«Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси поляк халқининг машҳур намояндаларидан бири, ватанпарвар-интернационалист К. Сверчевский номи қўйилган корхонанинг меҳнатдаги шонли ишлари билан қизиқиб танишди.

Халқ Польшасининг меҳнаткашлари Польша Бирлашган ишчи партияси раҳбарлигида социал-иқтисодий ўзгартишлар соҳасида эришган зафарларда ўзининг ҳам салмоқли ҳиссаси борлигидан завод коллективи ҳақли равишда фахрланса арзийди.

Москвадаги «Калибр» заводи билан сизнинг самарали алоқаларингиз, меҳнат коллективларининг интернационал ишлаб чиқариш алоқалари, қардош мамлакатларнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, социалистик ҳамдўстликни бундан буён ҳам мустаҳкамлаш, Ер юзида тинчликни таъминлашдек бизнинг энг муҳим вазифаларимизни амалга оширишнинг ёрқин далилидир.

Корхонанинг ишчилари ва инженер-техник ходимларига, ёшларга ҳамда партия, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг ветеранларига, Варшава ишчилар синфига, Польшанинг ҳамма меҳнаткашларига тинч, бунёдкорлик меҳнатида, ПБИПнинг X съезди белгилаб берган социалистик қурилишнинг мураккаб ва масъулиятли вазифаларини бажаришда чин кўнгилдан катта муваффақиятлар тилаймиз».

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг поляк ишчилари билан самимий учрашувлари КПСС ва ПБИП, иккала мамлакат халқларини бундан буён ҳам жипслашуви белгиси остида ўтди.

В. ВОЛКОВ,
И. МАСЛЕННИКОВ.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

▲ НЬЮ-ЙОРК. АҚШ Коммунистик ёшлар союзининг иккинчи съезди АҚШдаги ана шу оммавий ёшлар ташкилоти уставини, шунингдек йигит ва қизларни тинчлик ва қуролланиш пойгасини жиловлаш учун курашга актив қўшилишга даъват этувчи резолюцияни қабул қилиш билан бу ерда якунланди. Анжуманда Американинг ёш коммунистлари АҚШда социалистик жамият қуриш учун курашда куч-ғайратларини аямаслик тўғрисида тантанали қасамёд қилдилар. Қабул қилинган уставда АҚШ Коммунистик ёшлар союзи Америка ишчилар синфи революцион мақсадлари ҳамда вазифаларига содиқ бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади, деб таъкидланади. АҚШ Коммунистик ёшлар союзи миллий комитетининг пленумида Жон Бектел союзнинг яна миллий раиси қилиб сайланди.

▲ ЛОНДОН. Британия пойтахтида «Эврика» программаси бўйича учинчи ҳукуматлараро конференция очилди. Конференцияда Ғарбий Европадаги 18 мамлакат ташқи ишлар министрлари ва илмий-тадқиқот министрлари ҳамда Европа ҳамжамияти комиссияси раҳбарлигининг вакили қатнашмоқда. «Эврика» программаси юксак аниқликдаги илғор технология соҳасида биргаликда илмий тадқиқотлар ўтказиш билан боғлиқ. Унда қатнашувчи мамлакатларнинг ҳукуматлари бошланган илмий-техникавий ҳамкорликнинг тинч, гражданлик характерини расмий равишда ёқлаб чиққан бўлсалар ҳам, матбуот Ғарбий Европадаги қудратли ҳарбий-саноат комплекси «Эврика» программасидан ўз мақсадлари йўлида фойдаланишга уринаётганлигини тез-тез ёзмоқда.

▲ САН-ФРАНЦИСКО. Калифорния қонун чиқарувчи мажлиси аъзоларидан бир группаси АҚШ маъмуриятининг зарбдор космик қуроллар яратиш планини ишлаб чиқиши ва амалга оширилишига қарши норозилик билдирди. Баёнотда «самовий урушлар» программаси халқаро кескинлик кучайишига, ядровий қуролланиш янги даврасни бошланишига, термоядро ҳалокати хавфининг кучайишига олиб бориши таъкидланади.

▲ ВАШИНГТОН. Ҳамма ядро портлатишларини тўхтатиш учун курашаётган жамоат ташкилотлари уюшмаси АҚШнинг мазкур масаладаги позициясига қарши норозилик намойиши ўтказишга даъват этиб, мурожаат қилди. Жамоатчиликнинг намойиши Бикини оролида ядро қурилмаси портлатилганлигининг 40 йиллигига мўлжаллаб ўтказилади. Ана шу портлатиш билан оммавий қирғин қуролининг мана шу тури синовларининг кенг кўламли программаси бошланган эди. Даъватномада Совет Иттифоқининг ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб қўйганлиги ядровий қуролланиш пойгасини орқага буриб юбориш учун реал имконият бериши таъкидланади.

(ТАСС).

Жанглар давом этмоқда

БАҒДОД, 30 июнь (ТАСС). Ироқ ҳарбий вакили ИНА агентлигига берган баёнотида ўтган куни Ироқ авиацияси Эроннинг тўртта ҳарбий лагерига, жумладан Саре-Поле-Зохаб районидаги ҳарбий лагерга ҳамда бир қанча иқтисодий объектларга ҳужум қилганлигини хабар қилди. Харк оролидаги нефть қуйиш иншоотларига ҳаводан зарба берилди. Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида айтилишича, Ироқ ҳарбий-ҳаво кучлари Эрон позицияларига зарба уриб, жанговар топшириқ билан 86 марта парвоз қилди.

Фронтнинг марказий участкасида ҳамда «Майсандан шарқроқдаги» участкаларда маҳаллий аҳамиятга молик жанговар ҳаракатлар давом этди. Бу жангларда Эрон аскарлари ва техникасига талафот етказилди. Душманнинг бир қанча истеҳкомлари ва ўқдори омборлари йўқ қилинди. Ироқ ҳарбий-денгиз кучлари Эрон катерини қўлга туширдилар.

НИКОСИЯ, 30 июнь. (ТАСС). ИРНА агентлигининг хабарларига қараганда, фронтнинг турли участкаларида ҳарбий ҳаракатлар давом этди. Бундай ҳаракатлар шимоли-ғарбий йўналишда айниқса жадал тус олди. Жанговар ҳаракатлар натижасида Ироқ аскарлари ва техникасига талафот етказилди. 25 Ироқ ҳарбий хизматчиси ўлдирилди, душманнинг бир қанча истеҳкомлари яксон қилинди. Фронт чизиғи бўйлаб артиллерия отишмалари бўлиб турди.

Пахтакорларга маслаҳат ва тавсиялар

ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

Июль — пахтакор учун масъулиятли ой, чунки бу даврда ғўза бирмунча тез ўсади ва ривожланади. Май ва июннинг биринчи ярмида юз берган ноқулай об-ҳаво ўсимликларни ривожланишдан ортда қолдирдики, бу қолоқлик кўп жойларда 5—10 кунни ва ҳатто ундан ҳам кўпроқни ташкил этади. Бунга самарали ҳароратнинг ўтган йилдагига нисбатан камроқ бўлгани ҳам сабабчидир. Экиш муддатларига қараб бу камомад жойларда 60—100 даражадан ошади. 1 июлга қадар республика бўйича ҳали 10 процент майдондаги ғўзалар шоналаш босқичига кирмаганлиги кузатилмоқда. Бундай пайкаллар айниқса ҚҚАССР, Қашқадарё, Навоий ва Фарғона областларида кўп. Шу боисдан ғўза ривожидаги қолоқликни бартараф этиш, мўл ҳосил олинишини таъминлаш учун пахтакорлар олдида июль ойида парваришни бутун чоралар билан кучайтириш вазифаси турибди.

СУҒОРИШ

ИЮЛДА ғўза ривожи жадал кечади, ҳосил шохлари ва элементлари ёппасига пайдо бўла бошлайди, бу эса пайкалларда сув сарфи кескин ошиб кетишига олиб келади. Тупроқ унумдорлиги ва ҳосилдорликка қараб суткалик ўртача сув сарфи гектарига 50—60 куб метрдан 80—90 куб метргача етиши мумкин. Ўсимлик ривожини жадаллаштириш кўп жиҳатдан агротехника тадбирларини ўз вақтида сифатли ўтказишга боғлиқ. Бунда айниқса қуйидагиларга алоҳида эътибор бериш зарур:

Июлда оптимал сув режимини сақлаш барқарор ҳосил етиштиришнинг бош шартидир. Республика бўйича пахта майдонларининг асосий қисми биринчи сувдан чиқарилди. Бироқ Хоразм, Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд областлари хўжаликларида жами майдонларнинг ярми, Қорақалпоғистон АССРда эса мавжуд 167 минг гектар пахтазордан атиги 10,5 минг гектари суғорилган, холос, Ҳар куни суғорилаётган майдон ҳам 500—600 гектардан ошмаётирки, бундай суръат охир оқибат июлда жуда катта майдонларни, жумладан олдин суғорилган ерларни ҳам бирваракайига суғориш заруратини юзага келтиради. Акс ҳолда сув етарли бўлишига қарамай ҳосил элементлари ёппасига тўкилиб кетиши мумкин.

Бу йил сувнинг тақчиллиги ҳаммага маълум, унинг ҳар томчиси қадрланиши керак. Суғоришнинг 3—5 кун кечикиши пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 2—4 центнер пасайтириб юборади. Шу боисдан суғоришни сизот сувларининг сатҳи, тупроқнинг механик таркиби, ернинг мелиоратив ҳолати, ғўза нави ҳамда унинг аҳволига қараб қатъий табақалаштириш зарур. Бу эса сувдан фойдаланиш самарадорлигини 15—20 процент оширадики, уни фан ва тажриба ҳам тасдиқлайди. Сув тақчил шароитда бунинг аҳамияти бебаҳо.

Енгил, ориқ тупроқли, шунингдек ер ости сувлари яқин жойлашган майдонларда суғориш нормаси унумдор оғир ва ўрта, шунингдек ер ости сувлари чуқур жойлашган майдонлардагига нисбатан камроқ бўлиши керак.

Енгил тупроқли ва камқувват тошлоқ ерлар июлда уч марта — гектарига 600—700 куб метр нормада суғорилиши лозим. Сизот сувлари 2—3 метр чуқурликда жойлашган ўтлоқ тупроқли ерлар 2 марта, сизот сувлари яқинроқ жойлашган пайкаллар бир марта суғорилади. Бунда сув сарфи гектарига 800—900 куб метрдан ошмаслиги керак. Сизот сувлари чуқур жойлашган бўз тупроқли ерлар гектарига 1.000—1.100 куб метр нормада 2 марта суғорилади.

Бу йилги шароитда суғоришнинг давомийлиги 24 соатдан ошмаслиги лозим. Ғўзани субхўр қилиб қўядиган ва оби ҳаётнинг исроф бўлишига олиб келадиган кўп кунлик суғоришларга мутлақо йўл қўйилмаслик керак.

Сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш мақсадида сув яхши сингадиган ва камқувват ерларда жўяклар узунлиги 60—80 метрдан (қатор оралиғи 60 сантиметрлик майдонларда), кенг қаторли пайкалларда 100—120 метрдан; оғир ва сув яхши сингмайдиган пайкалларда тегишли равишда 100—120 ва 150 метрдан ошмаслиги даркор. Суғориш ташламасиз, боши берк жўякларда ўтказилиши керак.

Бу йилги шароитда сувдан кечаю кундуз фойдаланиш, сувни сочиб юбормасдан 10—15 гактарлик участкаларга оқизиш, группа усулини қўлланиш зарур шартлар ҳисобланади. Бунда айниқса сувчиларнинг унумли ишлашлари учун қулай шарт-шароитлар яратиш муҳимдир.

Ишнинг тўғри ташкил этилиши сув исрофгарчилигини камайтиради, барча участкаларнинг текис ва сифатли намланишини таъминлайди. Сув тақчиллиги қўшимча сув манбаларини қидириб топиш ва улардан фойдаланишни тақозо этади.

Ер ости чучук сувлари ўсимлик илдиз системаси озиқланадиган қатламга етиб бориши учун коллектор ва дренажларни тўсувчи иншоотлар ёрдамида еrости чучук сувлари сатҳини кўтариш мақсадга мувофиқ. Хусусан буни Чирчиқ, Ангрен, Норин, Қорадарё, Зарафшон ва бошқа дарёлар этагида амалга оширса бўлади.

Сирдарё, Жиззах, Фарғона, Бухоро, Сурхондарё областларининг эскидан суғориб келинаётган зоналарида тупроқ намлигини тик дренажлар иш режимини ўзгартириш йўли билан ростлаш тавсия этилади.

Бу йил зовурлар, дренаж ва тик дренаж қудуқларидан чиқадиган ҳамма сув оқар сувга аралаштирилиб фойдаланилиши керак. Бунда, албатта, сувнинг минераллашуви белгиланган нормадан ортиб кетмаслиги лозим.

Июль ғўзанинг бўйига ўсиб, керакли миқдорда шона, гул ва кўсак тўплаб олишида ҳал қилувчи ой ҳисобланади. Бу масъулиятли даврда ўсимликларни тўғри озиқлантиришга алоҳида эътибор берилиши керак. Чунки ғўза ривожининг босқичлари ва унинг қанчалик тез кечиши ана шунга боғлиқ. Бугунги кунгача пахта майдонларига минерал ўғитлар йиллик нормаси асосан солиб бўлинди. Умуман республика бўйича ғўза 2,2 марта озиқлантирилди ва яна бир марта озиқлантириш қолди. Бироқ бу иш жуда қисқа муддатда—5 июлгача, экин ривождан ортда қолаётган майдонларда эса 15 июлгача тугалланиши лозим. Минерал ўғитларни шундан кейин солиш, айниқса сув тақчил бу йилги шароитда самара бермайди.

ОЗИҚЛАНТИРИШ

ОЗИҚЛАНТИРИШ июлнинг биринчи ярмида тугалланганда кечки озиқлантиришга нисбатан ҳосилдорлик гектарига икки-уч центнер ортиқ бўлиши, пахта бирмунча эрта пишиб етилиши кўп йиллик тажрибаларда аниқланган. Агар июлнинг биринчи ярмида гектарига 50—60 килограмм азот, 40—50 килограмм фосфор солинса, ерга малҳам, экинга дармон бўлади.

Ғўза гуллаган даврда қатор оралиғи 60 сантиметр бўлган майдонларда ўғит эгат тубидан 3—4 сантиметр чуқурликка солинади. Кенг қаторли майдонларда эса ўсимлик қаторидан 30—35 сантиметр нарига, эгат тубидан 3—4 сантиметр чуқурликка солиниши керак.

Ўсишдан қолган ғўзаларни озиқлантиришга алоҳида эътибор берилиши лозим. Ғўза энди шоналаган пайкалларда гектар ҳисобига 50—60 килограмм азот, 30—50 килограмм калий солинади. Бу эса гектар бошига 150—180 килограмм аммиакли селитра, 75—100 килограмм калий тузига тенгдир. Агар экиш олдидан ва ғўза шоналагунча фосфорли ўғит берилмаган бўлса, азотли-калийли ўғит билан бирга гектарига 30—50 килограмм фосфор (150—250 килограмм суперфосфат ёки 70—110 килограмм аммофос) солиниши лозим.

Ўғитларни эгат олиш чоғида солиш ва кетма-кет суғориш озуқа моддаларнинг тупроққа текис тарқалиши ва ўсимлик илдизига тез етиб боришини таъминлайди.

Минерал ўғитлар нурига аралаштириб солинганда самадорлиги кескин ортиши кўп йиллик тадқиқотлар ва илғор хўжаликлар тажрибасида қайта-қайта тасдиқланган. Вегетация даврида минерал ўғитларга қўшиб ҳар гектар ерга 500—700 килограмм чириган гўнг солиш пахта ҳосилдорлигини ўртача 2—3 центнер оширади. Аралашма тайёрлашда яхши чиритилган ва элакдан ўтказилган нуридан фойдаланиш керак. Уни бевосита ерга солиш олдидан тайёрлаш ва бир тонна аммиакли селитрага 2—2,5 тонна нури аралаштириш лозим. Минерал ўғитларни тўғри қўлланиш ва озиқлантиришни қулай муддатларда тугаллаш толаси пишиқ, эртаги пахта етиштиришга ёрдамлашади.

Сув тақчиллиги ва катта майдонларда ғўзанинг ривожланишдан ортда қолаётганлиги органик ўғитлардан фойдаланишга алоҳида ёндашувни тақозо этади. Кўп хўжаликларда гўнгни «шарбат» қилиб оқизиш расм. Бироқ бу йилги шароитда нурини махсус мослама ёрдамида қатор оралиғига культивация билан бир пайтда солиш энг юқори самара беришини таъкидлаш лозим. Бунда гектарига 5—10 тонна гўнг сарфланади. У ерга озуқа бўлибгина қолмай, тупроқни мулчалаб, аъло даражада нам сақлаш имконини беради. Ҳозир ҳар бир хўжаликда махсус унумдорлик отрядлари ташкил этиш, уларга зарур ишчи кучи, техника, транспорт воситалари ажратиш лозим. Отряд аъзолари олдиндан тузиб қўйилган план асосида далаларни маҳаллий ўғитга тўйдиришлари зарур. Нурини энг аввало ғўзаси ривождан ортда қолаётган майдонларга солиш керак. Бу усул нурини қўлда челаклаб солиш ёки эгат бошига оқизгандан кўра, шубҳасиз, катта самара беради.

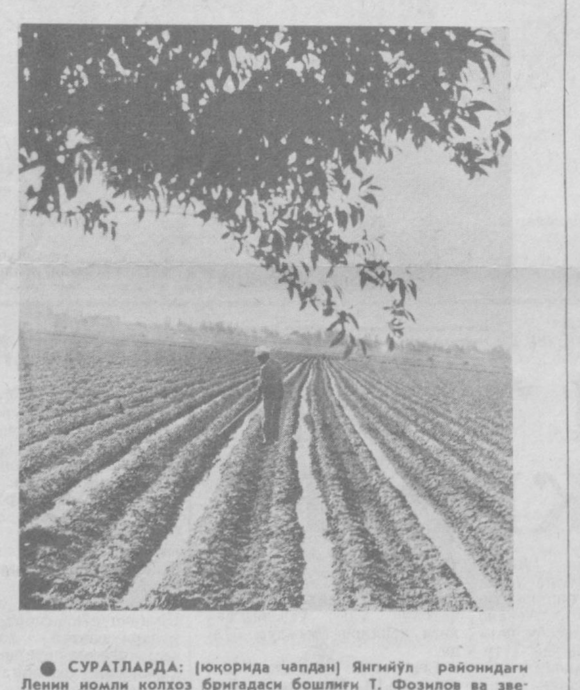

● СУРАТЛАРДА: [юқорида чапдан] Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз бригадаси бошлиғи Т. Фозилов ва звено бошлиғи К. Алимов; [пастда] бригадада сув тараш пайти. [Ўнгда] Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози пахтазорида.

Р. Галиев ва П. Эргашев фотолари.

ҚАТОР ОРАЛАРИГА ИШЛОВ БЕРИШ

ШУ КУНГАЧА пахтазорлар 4 марта культивация қилинди. Бу эса бегона ўтларнинг асосий қисмини йўқотиш, намни ортиқча буғланишдан сақлаш, суғориш муддатини мумкин қадар чўзиш имконини берди. Июлда ўтказилган культивациядан асосий мақсад қатор ораларини ўз вақтида, сифатли юмшатиш ва шу тариқа тупроқ намини сақлаб қолишдан иборат. Иш шундай ташкил этилиши кераккки, тракторнинг бир ўтишидаёқ кўзланган натижага эришилсин. Ишчи органларнинг тўғри танлангани ва ўрнатилганини, культиваторнинг ҳимоя воситалари билан жиҳозланишини кузатиб бориш лозим. Чопиқ трактори ишлаш жараёнида биронта ҳам ниҳолга зиён етказмаслиги, айниқса бурилиш пайтида кўчатларни нобуд қилмаслиги муҳимдир. Суғоришдан сўнг ўз вақтида сифатли культивация ўтказиш тупроқда намни мўътадил сақлаш имконини беради, ҳаво режимини яхшилайди, микробиологик фаолиятни кучайтиради. Культивацияни суғоришдан сўнг тупроқ етилиши биланоқ ўтказиш зарур. Уни кечиктириш ёки барвақт ўтказиш тупроқнинг майин бўлишини таъминламайди, кейинги суғоришда сувнинг исроф бўлишига олиб келади. Июль ойида культивациянинг лоақал уч кун кечикиши ҳосилдорликни гектар бошига 3 центнер ва ундан ҳам кўпроқ пасайтириб юборади. Культивация чоғида албатта органик ўғитлар солишни йўлга қўйиш лозим. Шу йўл билангина ғўза амалидаги қолоқликни бартараф этиш мумкин.

Культивация сифати кўп жиҳатдан ишчи органларининг тўғри танланиши ва ўрнатилишига боғлиқ. Айни пайтда ККО ишчи органларини ишлатиш зарур. Агар хўжаликларда бороначалар мавжуд бўлса, уларни ҳам ишга солиш керак. Тупроқни сифатли юмшатиш ва ёввойи ўтларни йўқотиш учун қатор оралиғи 60 сантиметр бўлган майдонларда культиваторнинг ишчи органлари камида 24—26 та, кенг қаторли майдонларда эса 32—34 та бўлиши керак.

Бухоро ва Қашқадарё областларининг пахтакорлари ясаган бороначалардан фойдаланиш тажрибаси диққатга лойиқки, улар билан ишлов берилганда тупроқ нами узоқроқ сақланади, суғориш оралиғидаги муддат 3—5 кун узайтирилади, бу эса сув тақчил шароитда жуда муҳимдир.

Тупроқ намидан самарали фойдаланиш, ёввойи ўтларни кўпроқ йўқотиш мақсадида культиватор ишчи органларини мумкин қадар кенг ўрнатиш зарур. Қатор оралиғи 60 сантиметр бўлган майдонларда ишлов кенглиги камида 45—48 сантиметр, кенг қаторли майдонларда эса 75—78 сантиметр бўлиши мақсадга мувофиқ. Культивация чоғида ўсимликларга зиён етказмаслик ва ҳосил нишоналарини тўкиб юбормаслик учун трактор ғилдиракларига тўсиқлар ўрнатиш, культиваторнинг туртиб чиққан қисмини тўсиқлар билан беркитиш ёки латта билан ўраб қўйиш лозим.

Июлда ғўза гуллаб, ҳосил туга бошлайди. Бу даврда унинг илдизлари ҳам энига, ҳам бўйига узаяди. Шу боисдан культиватор ишчи органларини қуйидаги тартибда ўрнатиш тавсия этилади: қатор оралиғи 60 сантиметрли майдонларда — четки ишчи органлар 6—8 сантиметр, ўртадаги чуқур юмшатгич лапка 14—16 сантиметр; кенг қаторли майдонларда эса четки ишчи органлари 6—8 сантиметр, ўртадаги чуқур юмшатгичлар 16—18 сантиметр чуқурликда юриши керак. Культивациядан сўнг эгат ҳосил бўлиб қолишига йўл қўймаслик, қатор оралиғи текис ва майин бўлиши зарур.

БЕГОНА ЎТГА ҚИРОН СОЛИНГ

РЕСПУБЛИКА хўжаликлари иккинчи чопиқ ва ўтоқни тугалламоқдалар. Далалар бегона ўтлардан асосан тозаланди. Бироқ ҳозирги вазифа фақат ёвойи ўтларни йўқотишдан иборат эмас — уларни таг-томири билан олиб ташлаш зарур. Бунинг учун имконият етарли. Сув тақчил шароитда бегона ўтларнинг тупроқдаги намни исроф этишига сира йўл қўймаслик керак. Ўтоқни бевосита суғоришдан сўнг ўтказиш, юлиб олинган ўсимликларни этакларга солиб пайкал четига чиқариб ташлаш лозим.

Хўжалик ҳисоби асосида звеноларга ёки оилаларга бириктилган пайкаллар бегона ўтлардан тоза эканлиги кўриниб турибди. Бу тажрибани ҳамма жойда кенг қўлланиш ва ҳосил йиғим-теримига қадар унга риоя этиш зарур. Чопиқ пайтида иш сифати фақат ёввойи ўтларни йўқотиш ва тупроқни юмшатишгагина қараб эмас, балки катта меҳнат эвазига етиштирилган ҳар туп ниҳолнинг сақлаб қолинишига қараб баҳоланади.

ЧЕКАНКА

Июль ойида ҳосил элементларини тўплаш билан бирга ўсимликларни чеканка қилиш ҳам ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга. Чеканка ўтказиш муддати ва технологиясини ҳар бир даладаги кўчатларнинг қалинлиги, ғўзанинг нави, ўсимликнинг ривожланишига қараб қатъий табақалаштириш зарур.

Бу йилги шароитда қатор хўжаликларда ниҳолларнинг ривожи ҳар хил. Бундай тафовут шу кунгача сақланиб қолаяпти. Шу боисдан чеканкани механизмлар ёрдамида икки марта ўтказиш тавсия этилади. Машинада чеканка қилинган пайкалларда ғўзанинг ён шохларини қўлда чилпиб ташлаш лозим. Қўлда чеканка қилишни бошлашдан олдин ҳар бир бригадада кўргазма ўтказиш, бу ишнинг тўғри бажарилишини қатъий кузатиб бориш зарур. Чеканка пайтида ўсимликнинг чилпиб олинган ўсиш нуқтаси этакларга солиниб даладан ташқарига чиқариб ташланиши керак. Бу, ғўза тунламига қарши курашда эҳтиёткорлик тадбирларидан бири ҳисобланади. Ғўза нормал ривожланган майдонларда чеканкани ўрта толали навларда 14—16, ингичка толали навларда 18—20 ҳосил шохи пайдо бўлганда бошлаш мумкин. Ғўза сийрак майдонларда ҳосил шохлари тегишли равишда кўпайтирилади.

ЗАРАРКУНАНДАГА ЙЎЛ ЙЎҚ!

Июль фақат ҳосил тўплашда эмас, балки уни зараркунандалардан сақлаб қолишда ҳам ҳал қилувчи ой. Ҳавонинг иссиқ ва қуруқ келиши ғўза тунлами, ўргимчаккана, шира, трипс, беда канаси ва бошқа зараркунандаларнинг кўпайишига қулайлик яратмоқда. Ҳозирги вазифа уларнинг манбаларини ўз вақтида аниқлаш, ёппасига кўпайиб кетишига йўл қўймай қириб ташлашдан иборат. Бунинг учун кузатувчилар фаолиятини кучайтириш, зараркунандаларни зудлик билан йўқотиш чораларини кўриш учун улар ҳақида кун-ора аниқ маълумотларга эга бўлиш лозим.

Зараркунандаларга қарши курашда уларнинг манбаларигагина ишлов беришни асосий шарт қилиб олиш керак. Минглаб гектар майдонларга авиация ёрдамида химиявий дорилар сепишнинг ҳожати йўқ. Биолабораториялар ишини кучайтириш, ғўза тунламига қарши трихограмма, габробракон каби фойдали ҳашаротларни, дендробацилин препаратини кенг қўлланиш лозим. Сўрувчи зараркунандаларга қарши эса БИ-58, фозалон, акрекс ва бошқа дориворлар қўлланилади.

Зараркунандаларга қарши курашда ҳар бир усулнинг тўғри ва оқилона йўлга қўйилаётганига, унинг самарадорлигига алоҳида эътибор берилиши шарт.

Атроф муҳитини ифлослантирмаслик мақсадида ер аппаратларини кўпроқ қўлланиш тавсия этилади. Химиявий ишлов чоғида инструкциялар ва тавсияларга қатъий риоя этиш талаб қилинади. Бу ишнинг масъулияти хўжаликларда агроном-энтомологлар, районда эса ўсимликларни ҳимоя қилиш хизмати зиммасига юкланади. Зараркунандаларга қарши кураш тадбирларининг сифатли ва оқилона ўтказилишини улардан қаттиқ талаб қилиш лозим.

Кўп йиллик маълумотлар шундан далолат берадики, барча агротехника тадбирлари тўғри ўтказилган тақдирда июль ойида планни қоплайдиган даражада ҳосил тўплаш мумкин. Бу эса толаси юқори сифатли, эртапишар пахта демакдир.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари, бригадирлар, механизаторлар, барча колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари июлда мумкин қадар кўпроқ ҳосил тўплаш учун куч-ғайратларини, маҳоратларини сафарбар этишлари зарур. Чунки августнинг биринчи кунларида юз кўрсатган кўсаклар сони июлда қандай ишлаганлигимизга боғлиқ бўлади.

Тавсияларни Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети мутахассислари, «Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда ўсимликларни ҳимоя қилиш Бутуниттифоқ илмий тадқиқот институти олимлари тайёрлашган.

САРАТОНДА ҒЎЗА КУН САНАЙДИ, СУВ СЎРАЙДИ

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

Биринчи даврадан сўнг

● ФУТБОЛ ● ИККИНЧИ ЛИГА

Якшанба куни бўлиб ўтган ўн тўққизинчи тур ўйинлари СССР футбол чемпионати иккинчи лига еттинчи зона командалари ўртасидаги биринчи давра учрашувларига якун ясади. Аввал маълум қилганимиздек 18-турда Халқободнинг «Соҳибкор» командаси гарчанд бир хил — 24 очко тўплаган бўлсада, ютуқларнинг кўплигига кўра чемпионат пешқадами «Нефтяник»дан илгарилаб кетган эди. Сўнгги турда халқободликлар қатнашмадилар: «Соҳибкор» — «Пахтакор», «Зарафшон» — «Хива» ўйинлари Ўзбекистон футбол бошқармаси қарорига мувофиқ бошқа кунга кўчирилди. Бу эса айрим командаларга қўл келди. Фарғоналиклар Фрунзенинг «Олға» командаси билан бўлган учрашувда 3:1 ҳисобида ғалабага эришиб, 26 очко тўплаган ҳолда чемпионатда ягона пешқадам бўлиб олдилар.

Самарқанднинг «Динамо» футболчилари эса Қўрғонтепанинг «Вахш» клубини 4:0 ҳисобида ютиб 25 очко билан турнир жадвалининг иккинчи поғонасини эгалладилар. «Соҳибкор» эса бу икки пешқадамдан икки ўйин кам ўтказган ҳолда 24 очко билан учинчи ўринга тушиб қолди.

Биринчи давра ўйинлари якунланиб, командалар деярли бир ойлик танаффусга чиқдилар. Энди тренерлар ҳам, ўйинчилар ҳам қўлга киритилган ютуқлар билан бирга йўл қўйилган камчиликлар, хатоларни таҳлил этишлари, тўғри хулоса чиқаришлари учун имкон яратилди.

Тошкент областининг икки командаси — Халқободнинг «Соҳибкор» ҳамда Ангреннинг «Шахтёр» командалари ҳақида сўз юритилар экан аввало турдан турга ўз маҳоратини ошириб бораётган «Соҳибкор»чиларни тилга олиб ўтмаслик мумкин эмас.

Ўтган йилги чемпионатда ўз зонасида ғолиб чиққан команданинг мавсум бошидаги ўйинлари кўпчилик футбол мухлисларини ранжитган эди. Лекин кейинги турлардаги сермаҳсул ўйинлар команданинг аввалги мавқеини яна тиклади. Ҳозиргача команда 16 ўйин ўтказиб, унинг 11 тасида ишончли ғалабага эришди. Икки ўйин дуранг натижа билан тугади.

Афсуски иккинчи команда — Ангреннинг «Шахтёр» футболчилари ҳақида ана шундай илиқ гапларни айтиб бўлмайди. Тўғри, ангренликлар иккинчи лигада бу йил илк бор қатнашишаяпти. Лекин, нима бўлишидан қатъий назар ўтган йилги республика чемпионидан юқорироқ натижаларни кутган эдик.

БИРИНЧИ ДАВРА ЎЙИНЛАРИНИНГ ЯКУНИЙ ЖАДВАЛИ

	Ў	Ю	Д	М	Т	О
«Нефтяник»	18	10	6	2	29—11	26
«Динамо»	18	10	5	3	31—12	25
«Соҳибкор»	16	11	2	3	27—12	24
«Автомобилисть»	18	8	7	3	21—13	23
«Хива»	17	8	5	4	18—15	21
«Олой»	18	8	4	6	23—22	20
«Пахтакор»	15	8	3	4	17—11	19
«Целинник»	18	8	2	8	21—24	18
«Косонсойчи»	18	7	4	7	15—17	18
«Янгиер»	18	7	3	8	29—19	17
«Хўжанд»	16	5	7	4	20—21	17
«Олға»	18	5	5	8	13—19	15
«Ёшлик»	17	5	4	8	12—20	14
«Шахтёр»	18	4	5	9	20—30	14
«Сурхон»	18	5	3	10	16—27	13
«Вахш»	18	5	2	11	17—29	12
«Геолог»	18	4	3	11	11—24	11
«Зарафшон»	15	4	2	9	13—19	10

ЁШЛАР КУНИГА БАҒИШЛАНДИ

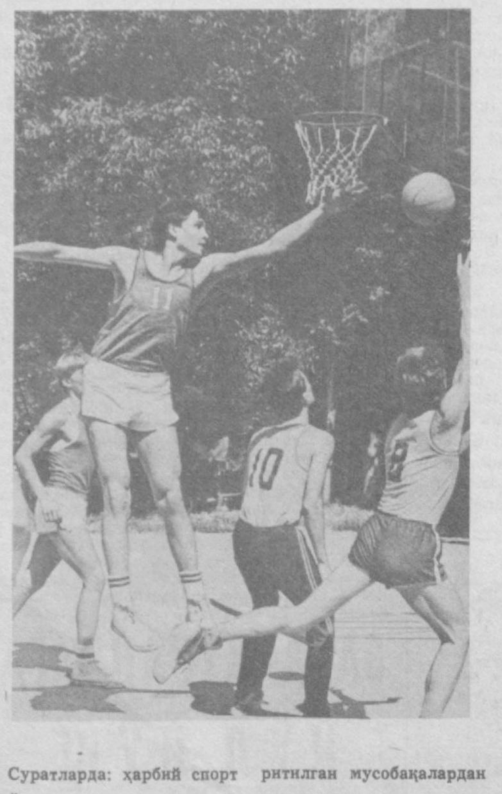

Гарчанд бу оммавий маданий спорт байрами ёшлар кунига бағишланган бўлсада лекин бу тадбирда Красногорск посёлкасининг барча аҳолиси актив иштирок этди. Эрта тонгданоқ ҳамма стадион томон кела бошлади. Катта ҳарбий спорт байрами посёлка меҳнат коллективлари физкультурачиларининг паради билан бошланди.

Шундан сўнг ёш спортчиларнинг кўргазмали чиқишлари, велосипедчиларнинг пойгалари, арқон тортиш баҳслари авж олди. Спорт беллашувлари тугаши биланоқ стадионда музикачилар ҳамда рақкосалар пайдо бўлдилар. «Дукент» маданият саройи эстрада рақси коллективининг қизлари қизиқарли, шўх рақсларни ижро этдилар. Байрам сўнггида стадион осмонида Тошкент аэроклубининг парашютчилари пайдо бўлдилар. Улар осмонда байроқчалар, алангалар билан турли шакллар ясаб байрам мазмунини янада бойитдилар.

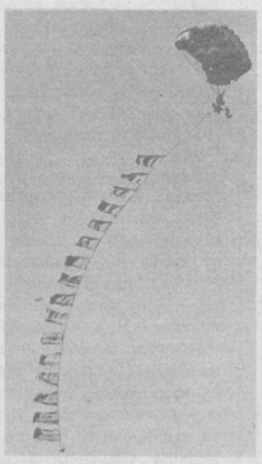

Суратларда: ҳарбий спорт байрами программасига киритилган мусобақалардан лавҳалар.

А. Зуфаров фотолари.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ВЕЛОШОССЕ

СССР халқлари IX ёзги спартакиадаси программаси асосида ўтаётган кўп кунлик велопойга ниҳоясига етди. Бу мусобақаларда республикамиз велопойгачилари ҳам бирмунча муваффақиятли қатнашдилар. Ялта—Севастополь —Ялта —Алушта маршрути бўйлаб ўтган 206 километрлик ўнинчи босқичда республикамиз вакили Ю. Абрамов учинчи, Ж. Абдужабборов эса тўртинчи ўринни эгаллади.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

Таллиндаги Комсомол номидаги стадионда енгил атлетика бўйича халқаро мусобақалар ўтказилди. Бу турнир ўрта масофаларга югуришда бир неча бор СССР чемпиони ҳамда рекордчиси бўлган Э. Веетиусме хотирасига бағишланди. Тошкентлик Э. Барбашина аёллар ўртасида энг юқори натижа кўрсатди. У 100 метрга югуришда сараловчи мусобақаларда 11-у 23, финал стартларида эса 11-у 24 секунд натижа кўрсатиб, биринчи ўринни эгаллади.

«ЮЛДУЗЛАР» КОМАНДАСИ

Мексикада бўлиб ўтган футбол бўйича жаҳон чемпионати ўйинларини ёритиб борган журналистлар рамзий жаҳон терма командасини аниқладилар. Бу терма командага Марадона (Аргентина), Шумахер (ГФР), Карека, Жозимар ва Сезар (Бразилия), Босси, Аморо, Фернандес (Франция), Кулеманс (Бельгия), Беланов (СССР), Лаудруп (Дания) номзод деб топилдилар.

Ўзбекистон чемпионати

БУНДАЙ ЎЙИН ҚИМГА КЕРАК?

Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионатининг ўтган турларида рўй берган айрим чалкашликлар ниҳоят ўз ечимини топди. Аввало, Ўзбекистон футбол федерациясининг спорт техника комиссияси физкультура коллективлари командалари ўртасидаги республика чемпионатининг учинчи турида ўтказилмаган икки матч ҳақида қарор чиқарди.

Маълумки, 2 май куни «Чортоқ» командаси «Автомобилист» футболчилари билан бўладиган ўйинга яъни Урганчга, «Гулистончи» эса «Бетоншчик» билан куч синашиш учун Нукусга келмаган эди. Наманган футболчилари спорт-техника комиссиясига Урганчга узрли сабабларга кўра келмаганликларини исботловчи ҳужжатларни тақдим этганликлари муносабати билан «Автомобилист» — «Чортоқ» ўйини кейинга кўчирилди.

«Гулистончи» эса Нукусга бормаганлиги сабабли у 0:3 ҳисобида мағлубиятга учраган деб қайд этилди.

Аввал хабар қилганимиздек, Қибрайнинг «Бинокор» командаси 8-турда Навоийда маҳаллий« Автомобилист» командаси билан учрашиб, 1:2 ҳисобида мағлубиятга учраган эди. Лекин матч тугагач қибрайликлар «Автомобилист» составида рўйхатда кўрсатилмаган ўйинчи қатнашганлиги сабабли норозилик билдирган эдилар. Ўзбекистон футбол федерацияси спорт техника комиссиясининг қарорига мувофиқ бу ўйин натижаси бекор қилиниб «Бинокор» ғалаба қилганлиги қайд этилди.

Шу билан чемпионатда рўй берган барча чалкашликларга хотима берилди дейиш мумкин эди. Лекин якшанба куни бўлиб ўтган 14-тур ўйинлари кишини таажжублантиради. Аввало «Старт» — «Автомобилист» (Ғаллаорол» учрашуви тугамасданоқ меҳмонлар майдондан ўзбошимчалик билан чиқиб кетдилар. «Шаҳрихончи» — «Бетоншчик» ўйини эса меҳмонлар келмаганлиги сабабли ўтказилмади. «Металлург» — (Олмалиқ) «Металлург» (Бекобод) матчи хусусида эса алоҳида тўхталиб ўтишни истар эдик.

Шу куни стадион ҳар қачонгидан ҳам томошабинлар билан гавжум бўлди. Бекободнинг ўзидан юзлаб томошабинлар уюшган ҳолда Олмалиққа етиб келдилар. Айни пайтнинг ўзида олмалиқликлар стадион трибуналарини тўлдириб ўтиришарди. Бироз кечикиб бўлсада ўйин бошланди. Қарийб икки соат давомида томошабинлар стадионни тарк этмадилар. Қизиқарли ва кескин руҳда ўтган бу ўйин 1:1 ҳисобида тугади. Лекин стадиондаги барча футбол мухлислари алданганн, майдонда эса қалбаки ўйин ўтказилганлиги кейинроқ маълум бўлди.

Бекобод командасининг тренери Ш. Йўлдошев Олмалиққа ҳеч қандай ҳужжатларсиз — ҳатто ўйинда иштирок этадиган футболчиларнинг рўйхатини ҳам олмай келган эди. Шу сабабли ҳам матч судьяси Низомга кўра бекободликлар мағлуб бўлганликларини шу ердаёқ узил-кесил ҳал қилиши керак эди. Лекин судья Ризаметовнинг ҳатти-ҳаракатлари кишини ҳайратга солди. Стадиондаги бирорта томошабин ҳам бу воқеадан огоҳ этилмади. Республика футбол бошқармасига тақдим этган протоколда эса меҳмонларга мағлубият ёзиб қўйилди.

М. МИРАЛИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг спорт шарҳловчиси.

29 ИЮНГАЧА БЎЛГАН ВАЗИЯТ

	Ў	Ю	Д	М	Т	О
«Трактор»	13	11	2	0	40—5	24
«Металлург» (Ол)	13	8	4	1	26—9	20
«Автомобилист» (Ф)	13	9	1	3	25—18	19
«Бинокор»	13	8	2	3	28—15	18
«Экспресс»	13	8	1	4	37—18	17
«Ёш куч»	13	7	1	5	18—24	15
«Гулистончи»	13	6	3	4	28—23	15
«Шаҳрихончи»	13	5	3	5	21—18	13
«Металлург» (Б)	13	6	0	7	26—22	12
«Чортоқ»	12	5	2	5	24—23	12
«Бетоншчик»	13	5	2	6	30—31	12
«Старт»	13	5	2	6	15—19	12
РФОСММ	13	4	2	7	28—20	10
«Автомобилист» (Ғ)	13	4	0	9	12—31	8
«Техник»	13	2	4	7	20—33	8
«Автомобилист» (Н)	13	1	2	10	12—32	4
«Автомобилист» (Ур)	12	1	1	10	11—53	3

МАКТАБДА СОҒЛОМЛАШТИРИШ ШАҲАРЧАСИ

Тошкентдаги 70-ўрта мактабда физкультура ва спорт ишларини янада жонлантириш мақсадида амалга оширилган тадбирлар ўз самарасини бериши шубҳасиз. Жисмоний тарбия ўқитувчилари М. Расулов ва Ф. Қаландаровлар ўқувчилар билан ҳамкорликда аввалига спорт залида зарур бўлган ностандарт комплексларни ташкил этдилар. Шундан сўнг спорт жонкуярлари мактаб ҳовлисида ҳам соғломлаштириш шаҳарчасини яратишга қатъий киришишди.

Бу иншоотни ташкил этиш учун маълум миқдорда бинокорлик материаллари талаб этилади. Бунда мактабни ўз оталиғига олган 11-«Висотстрой» тресті коллективи яқиндан ёрдам кўрсатди. Шу тариқа бу ердаги спорт тўгаракларида стол тенниси, баскетбол, волейбол, шахмат-шашка ва бошқа машғулотлар билан шуғулланиш мумкин бўлди.

Ўқувчилар ўртасида физкультура ва спорт ишларининг жонлантирилиши келгусида спортчилар сонини кўпайтириши аниқ. Ҳозирнинг ўзидаёқ мактаб ўзининг қобилиятли спортчилари билан яхши танилди. Акбар Абдураҳмонов шахмат бўйича СССР спорт мастерлигига номзод, Дилбар Баҳриддинова баскетбол бўйича, Андрей Саломахин эса футбол бўйича биринчи разрядга эгалар. Шу йилнинг ўзида мактабда 360 нафар ГТО нишондори, 180 нафар оммавий разрядли спортчилар тайёрланди.

С. СУЛТОНОВ.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

СТУДЕНТЛАР ТЕАТРИДА ПРЕМЬЕРА

Тошкент политехника институтидаги студентларнинг «Лабардан-С» театр-студияси қатнашчилари катта спектаклни саҳнага қўйдилар. Ёш ҳаваскор коллективнинг бу постановкаси замонавий поляк драматурги С. Мрожекнинг «Парча» пьесаси асосида яратилди. Ҳозиргача ҳаваскор актёрлар ҳажвий миниатюралар программасини тайёрлаб келишган эди.

— Театр-студиямиз ташкил топганига уч йил тўлди, — деди унинг раҳбари И. П. Коннова, — студентлар актёрлик асосий кўникмаларини ўрганиб олдилар, бир-бирларини яхши тушунадиган бўлиб қолдилар. «Парча» пьесаси бизни ғаройиб, бўрттириб кўрсатилган саҳналари, сатирик қаҳрамонлари билан ва энг асосийси — журъатсизлик ва принципсизликни танқид қилиши билан эътиборимизни ўзига жалб этди.

(ЎзТАГ мухбири).

Болалар ижодининг кўрик конкурси

ЎЗБЕКИСТОН тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти Тошкент шаҳар Советининг «Тарғибот уйи»да болалар бадиий ижодиётининг катта кўрик конкурси ўтказилди. Унда Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби С. Абдуллаев, эстетика комиссиясининг аъзоси Ф. Перова, Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти, санъатшунослик кандидати Н. Абдуллаев сўзга чиқиб, ёш авлод тарбиясида тасвирий санъатнинг роли, болаларнинг ўз қобилиятларини тўлиқ намоён этишлари учун яратилаётган имкониятлар ҳақида гапирдилар ва ёш рассомларга келажакдаги ўқиши ва ижодларида муваффақият тиладилар.

Сўнгра Тошкент олий ўқув юртларининг студентлари, мактабларнинг юзлаб ўқувчилари асфальтга расм чизиш мусобақасини томоша қилишди. Уни баҳолашда рассомлардан Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати М. Содиқов, В. Антонов, Я. Салпинхиди, М. Мамажонов ва бошқалар қатнашдилар. Ғолиб чиққанларга мукофот ва эсдалик нишонлари топширилди.

Б. ТОЖИЕВ.

ЧЕТ ЭЛЛИК СТУДЕНТЛАР ЯНГИЙЎЛЛИКЛАР МЕҲМОНИ

Яқинда Тошкент давлат университетида таҳсил олаётган бир группа чет эллик студентлар Янгийўл шаҳри меҳнаткашларининг меҳмони бўлишди. Улар бу ерда шаҳар маданий ёдгорликлари, унинг тарихи, ҳозирги куни ҳамда келажаги билан танишишди. Усмон Юсупов уй-музейи, Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида бўлдилар.

Студентлар шаҳар марказидаги мангу олов ёнида ўтказилган интернационал дўстлик митингида иштирок этишди.

Р. АБДУҚАЮМОВА.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

КОЛХОЗЧИЛАР, СОВХОЗЛАРНИНГ ИШЧИЛАРИ, ШАХСИЙ ТОМОРҚА ХЎЖАЛИГИ БЎЛГАН ГРАЖДАНЛАР, БОҒ-ДАЛА ШИРКАТЛАРИНИНГ АЪЗОЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИ ТАЙЁРЛОВ БОШҚАРМАСИ РАЙОНЛАРДАГИ ТАЙЁРЛОВ ИДОРАЛАРИ ОРҚАЛИ АҲОЛИДАН ОРТИҚЧА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИНИ

СОТИБ ОЛАДИ

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёларини район тайёрлов идораларининг қабул пунктларига топшириш — сизга ҳам, давлатга ҳам фойдали.

Қабул пунктларига янги сабзавотлар, мевалар, картошка, узумнинг хўраки навлари, полиз экинлари маҳсулотларини топшириш мумкин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёларини сотувчи кишилар билан тайёрлов идоралари шартномалар тузади ва уларни яшчиклар, қоп-қанор ҳамда транспорт билан таъминлайди. Зарур бўлиб қолганда уларга қишлоқ хўжалиги экинлари маҳсулотларига тузилган шартнома пулининг 30 проценти ҳажмида олдиндан ҳақ тўланиши ҳам мумкин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари амалда мавжуд бўлган стандартларда ва келишилган, шартнома прейскуранти баҳоларига мувофиқ чекланмаган миқдорда сотиб олинади.

Қабул-тайёрлов пунктларининг иш вақти — соат 8.00 дан 20.00 гача, дам олиш кунисиз ишлайди.

Қабул пунктларининг жойлашган ерини район тайёрлов идораларидан билиб олиш мумкин:

Оққўрғон тайёрлов идораси — Оққўрғон посёлкаси (район территориясида 5 та қабул пункти мавжуд).

Оҳангарон тайёрлов идораси — Оҳангарон шаҳри, Привокзальная кўчаси, 1 «а» уй (район территориясида 9 та қабул пункти мавжуд).

Бекобод тайёрлов идораси — Бекобод шаҳри (район территориясида 7 та қабул пункти мавжуд).

Бўстонлиқ тайёрлов идораси — Барраж посёлкаси, Шелковичная кўчаси (район территориясида 14 та қабул пункти мавжуд.

Бўка тайёрлов идораси — Бўка посёлкаси (район территориясида 7 та қабул-тайёрлов пункти мавжуд).

Ғалаба тайёрлов идораси — Солдатское шаҳри (район территориясида 8 та қабул пункти мавжуд).

Калинин тайёрлов идораси — Тошкент шаҳри, Гагарин посёлкаси (район территориясида 12 та қабул пункти мавжуд).

Коммунистик тайёрлов идораси — Янгибозор посёлкаси, район территориясида 11 та қабул пункти мавжуд).

Оржоникидзе тайёрлов идораси — Оржоникидзе райони, Арген посёлкаси, (район территориясида 9 та қабул пункти мавжуд).

Паркент тайёрлов идораси — Паркент райони, Водник посёлкаси (район территориясида 11 та қабул пункти мавжуд).

Пискент тайёрлов идораси — район территориясида 10 та қабул пункти мавжуд.

Ўрта Чирчиқ тайёрлов идораси — Тўйтепа шаҳри (район территориясида 7 та қабул пункти мажвуд).

Тошкент тайёрлов идораси — Келес шаҳри, Тошкент райони (район территориясида 9 та қабул пункти мавжуд).

Чиноз тайёрлов идораси — Чиноз посёлкаси (район территориясида 7 та қабул пункти мавжуд).

Янгийўл тайёрлов идораси — Янгийўл шаҳри, Фурқат кўчаси, 10 уй (район территориясида 8 та қабул пункти мавжуд).

Тошкент шаҳар кооператив савдоси — Тошкент шаҳри. Жомий кўчаси 5-уй (Олой, Қўйлиқ, Фарҳод шаҳар бозорлари қошидаги қабул пунктлари).

«САДКО-2» ХОЛОДИЛЬНИГИ

БУ МАРКАЛИ ХОЛОДИЛЬНИК ИККИ ХИЛ МАҚСАДДА ИШЛАТИЛАДИ. У БАР ВАЗИФАСИНИ ҲАМ ЎТАЙДИ.

Асл навли ёғоч билан силлиқ жилолаб қопланган бу холодильник квартиранинг овқатланиш хонаси ёки ошхонасида кўркам жиҳоз бўлиб қолади.

Холодильникнинг салқинлатиш хонасида озиқ-овқатлар, мевалар ва сабзавотлар, бар хонасида эса турли хил шарбатлар бир неча кун мобайнида яхши сақланади.

ТЕХНИКАВИЙ ХАРАКТЕРИСТИКАСИ:

холодильник — барнинг умумий ҳажми 140 дм³;
холодильникнинг фойдали ҳажми — 27 дм³;
электр қувватининг энг кўп сарфлаши — 75 вт;
220 вольтли электр тармоғидан қувват олиб ишлайди;
ҳажми: эни 1000 мм, баландлиги 750 мм, ичкарисининг кенглиги 455 мм.
оғирлиги 60 кг.
Баҳоси 160 сўм.

СИЗ «САДКО- 2» ХОЛОДИЛЬНИК — БАРНИ ШАҲАРНИНГ ХЎЖАЛИК МОЛЛАРИ МАГАЗИНЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

«УЗХОЗТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ УЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

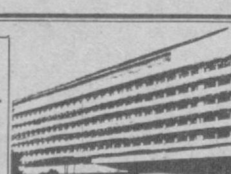

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 08841. Б. 1873. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12